

ੴ

ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ

ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ

*

ਪ੍ਰੋ: ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ

ਸੰਗੀਤ-ਚਾਰੀਆ

ਸੀਤਲ ਸਾਹਿਤ ਭਵਨ

ਚੌਂਕ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਮੁਲ, ੧।)

Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library

Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library has been created with the approval and personal blessings of Sri Satguru Uday Singh Ji. You can easily access the wealth of teaching, learning and research materials on Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library online, which until now have only been available to a handful of scholars and researchers.

This new Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library allows school children, students, researchers and armchair scholars anywhere in the world at any time to study and learn from the original documents.

As well as opening access to our historical pieces of world heritage, digitisation ensures the long-term protection and conservation of these fragile treasures. This is a significant milestone in the development of the Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-Library, but it is just a first step on a long road.

Please join with us in this remarkable transformation of the Library. You can share your books, magazines, pamphlets, photos, music, videos etc. This will ensure they are preserved for generations to come. Each item will be fully acknowledged.

To continue this work, we need your help

Your generous contribution and help will ensure that an ever-growing number of the Library's collections are conserved and digitised, and are made available to students, scholars, and readers the world over. The Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-Library collection is growing day by day and some rare and priceless books/magazines/manuscripts and other items have already been digitised.

We would like to thank all the contributors who have kindly provided items from their collections. This is appreciated by us now and many readers in the future.

Contact Details

For further information - please contact

Email: NamdhariElibrary@gmail.com

harpal singh chahal

ਸਮਰਪਨ	੩
ਉਤੋਜਨਾ ਪੱਤ੍ਰ (ਹਿੰਦ)	੫
ਉਤੋਜਨਾ ਪੱਤ੍ਰ (ਪੰਜਾਬੀ)	੬
ਦੋ ਬਬਦ	੭
ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ	੮
ਮੰਗੀਤ ਪ੍ਰਵੇਸ਼	੯
ਸੁਰ ਲਿਪੀ ਚਿੰਨ੍ਹ	੧੪
ਤਾਲ	੧੫

ਸੁਰ ਅਭਿਆਸ	੧੭
ਕਲਿਆਣ (ਇਮਨ)	੨੦ ਤੇ ੩੧
ਆਸਾ	੨੧ ,, ੩੩
ਅਲਈਆ	} ੨੧ ,, ੩੬
ਬਿਲਾਵਲ	
ਭੋਪਾਲੀ	੨੨ ,, ੩੮
ਕੇਦ ਰਾ	੨੨ ,, ੪੨
ਤਿਲੰਗ	੨੩ ,, ੫੧
ਸਾਰੰਗ	੨੪ ,, ੪੫
ਭੀਮ ਪਲਾਸੀ	੨੪ ,, ੪੮
ਬਾਗੋਬਰੀ	੨੫ ,, ੫੪
ਭੈਰਉ	੨੬ ,, ੫੬
ਆਸਾਵਰੀ	੨੭ ,, ੫੮
ਭੈਰਵੀ	੨੭ ,, ੬੧
ਮਾਲਕੋਸ	੨੮ ,, ੬੩
ਤੋਡੀ	੨੯ ,, ੬੫
ਮੁਲਤਾਨੀ	੩੦ ,, ੬੭

੧੬

ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ

ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ

— ਕਰਤਾ —

ਪ੍ਰੋ: ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ
ਸੰਗੀਤ-ਚਾਰੀਆ

ਸੀਤਲ ਸਾਹਿਤ ਭਵਨ

ਚੌਂਕ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਕੀਮਤ — ਇਕ ਰੁਪਿਆ ਚਾਰ ਆਨੇ

ALL RIGHTS RESERVED

Printed by Free India Printing Works, 6, Daryaganj, Delhi.

ਸਮਰਪਣ

ਮੇਰੇ ਸਤਿਕਾਰ ਯੋਗ ਪੂਜ ਪਿਤਾ ਗੁਰਪੁਰ ਵਾਸੀ
ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗਾਇਣਾ ਚਾਰੀਆ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਰੀ ਆਯੂ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਦਿਆ
ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ
ਵਿਚ ਅਰਪਨ ਕੀਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ
ਨਾਲ ਹੀ ਮੈਂ ਤੁਛ ਵਿੱਦਿਆ
ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਿਆ ਹਾਂ ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਖੇ ਇਹ
ਪੁਸਤਕ ਨਿਮੂਤਾ
ਸਹਿਤ ਭੇਟ
ਕਰਦਾ
ਹਾਂ
*

ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ

उत्तेजना पत्र

श्रीमान् कृष्णराव शंकर पण्डित, गायन विशारद
व गायक शिरोमणि, प्रिंसिपल शंकर
गंधर्व विद्यालय लश्कर (ग्वालियर) लिखते हैं :

“मुझे यह लिखने में हर्ष होता है, कि श्रीयुत
प्यारा सिंह जी ने “गुरमत संगीत” पुस्तक
आपने का साहस किया है, जिसमें शास्त्र
शुद्ध सरगमें तथा गुरु-ग्रन्थ साहब जी की
बाणी के शब्द शुद्ध रोगों में लिखने का यत्न
किया है। मुझे पूर्ण आशा है कि पंजाब
वासी इससे बहुत लाभ उठावेंगे।”

ਉਤੇਜਨਾ ਪਤ੍ਰ

ਪ੍ਰਸਿਧ ਸੰਗੀਤ ਚਾਰੀਆ ਸ਼੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਰਾਓ ਸ਼ੰਕਰ
ਪੰਡਤ ਗਾਇਨ ਵਿਸ਼ਾਰਦ ਅਤੇ ਗਾਇਕ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ
ਪ੍ਰਿੰ: ਸ਼ੰਕਰ ਗੰਧਰਵ ਵਿਦਿਆਲਾ ਗਵਾਲੀਅਰ

*

ਮੇਨੂੰ ਲਿਖਣ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋ ਰਹੀ ਏ ਕਿ ਸ: ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ
ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ 'ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ' ਪੁਸਤਕ ਲਿਖਣ
ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਸਤੂ ਸ਼ੁੱਧ
ਸਰਗਮਾਂ ਤੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ
ਸੁਧ ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਬਿਠਾ ਕੇ ਲਿਖਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।
ਪੰਜਾਬ ਵਾਸੀ ਇਸ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਲਾਭ ਉਠਾਣਗੇ ਮੈਂ ਇਹ
ਪੂਰਨ ਆਸ਼ਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ :

ਸ਼ੰਕਰ ਗੰਧਰਵ ਵਿਦਿਆਲਾ	}	ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਰਾਓ ਪੰਡਿਤ
ਲਸਕਰ ਗਵਾਲੀਅਰ		

ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਬਾਰੇ

ਵਲੋਂ—ਸੰਗੀਤ-ਚਾਰੀਆ ਗਿਆਨੀ ਹਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ, ਨਵੀਂ ਦਿਲੀ

—0—

ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ
“ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ” ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਮੈਂ ਵੇਖਿਆ ਹੈ, ਆਪ ਨੇ
ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਬੜੇ ਚੰਗੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਿਖੀ ਹੈ, ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਲਈ
ਐਸੇ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਬੜੀ ਬਹੁਰਤ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ।
ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੁਖੈਨ ਨੋਟੇਸ਼ਨ ਵਾਰਾ ਸ਼ਬਦ-ਰੱਤਾਂ ਅਤੇ ਰਾਗ ਸਬੰਧੀ
ਵਿਚਾਰ ਹੋਵੇ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਸ ਬਹੁਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ
ਲਈ ਉਦਮ ਅਰੰਭਿਆ ਹੈ।

ਰਾਗ ਵਿੱਦਿਆ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸਜਣਾਂ ਅਤੇ ਵਿੱਦਿਆਰਥੀਆਂ
ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪੂਰਾ ਪੂਰਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ, ਚੰਗਾ
ਹੋਵੇ ਜੇ ਸਿਖ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਕੋਰਸ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਲਾਇਆ
ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਕਿ ਕਰਤਾ ਦੀ ਮੋਹਨਤ ਦੀ ਪੂਰੀ ਪੂਰੀ ਕਦਰ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ
ਓਹ ਇਸ ਤੋਂ ਅਤਲੇ ਭਾਗ ਦੀ ਫੇਤੀ ਹੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਕਰਨ।

ਹਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ,

ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ,
ਰਕਾਬ ਗੰਜ, ਨਵੀਂ ਦਿਲੀ

ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ

*

ਚਿਰ ਤੋਂ ਸੱਧਰ ਸੀ, ਕੋਈ ਗੁਰਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਗੀਤ ਲਿਖਿਆ ਜਾਏ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਖ ਕੌਮ ਵਿਚ ਇਸਦੀ ਬਹੁਤ ਘਾਟ ਹੈ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਾਲ ਮੈਂ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ ਛਪਵਾ ਸਕਿਆ ਹਾਂ, ਇਸ ਦੀ ਮੈਨੂੰ ਅਤਿਅੰਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਉਰਦੂ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਸੰਗੀਤ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਛਪ ਚੁਕੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਅਜੇ ਤਕ ਕੋਈ ਪੁਸਤਕ ਨਹੀਂ ਛਪ ਸਕੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਕੋਈ ਵਸੇਬ ਲਾਭ ਉਠਾ ਸਕਦੇ।

ਜਿਸ ਗੀਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨਾ ਵੱਸਿਆ ਸੀ ਉਸ ਗੀਤ ਅਨੁਸਾਰ ਮੈਂ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਪੂਰਣ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਮੋਹਮਤ ਤਾਂ ਹੀ ਸਫਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਕਰ ਹਰ ਪੰਜਾਬੀ ਇਸ ਤੋਂ ਪੂਰਾ ਪੂਰਾ ਲਾਭ ਉਠਾਏ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰੇ ਮਿਤ੍ਰ ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰਾਗੀ ਦਾ ਅਤੀ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਉਦਮ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਛਪਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਸੰਗੀਤ ਨਕੋਤਨ

੨੨-੯-੪੯

ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ

ਦਿੱਲੀ

ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰਵੇਸ਼

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:— ਸੰਗੀਤ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ ?

ਉਤ੍ਰ:— ਸੁਰਾਂ ਦੀ ਉਹ ਬਣਤਰ ਜਿਹੜੀ ਕੰਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਧੁਰ ਅੰਦਰ ਤਕ ਸੁਆਦ ਹੀ ਸੁਆਦ ਭਰਦੀ ਜਾਵੇ, ਸੁਰਤ ਟਿੱਕ ਜਾਵੇ ਤੇ ਮਨੁਖ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੁਝ ਗੰਮਿਆ-ਗੰਮਿਆ ਜਿਹਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰੇ — ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਗੀਤ ਆਖਦੇ ਹਨ।
ਸੰਗੀਤ—ਸ਼ਾਸਤਰਾਂ ਦੀ ਲਿਖਤ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਗ, ਤਾਰ ਤੇ ਨਾਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਕਲਾਂ (ਹੁਨਰਾਂ) ਦੇ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਹੀ ਸੰਗੀਤ ਆਖਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:—ਸੰਗੀਤ ਸਿਖਣ ਦਾ ਕੀ ਫਾਇਦਾ ਹੈ ?

ਉਤ੍ਰ:—ਸੰਗੀਤ ਸਿਖਣ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਿੰਨ ਗੁਣ ਹਨ।

੧. ਮਾਨਸਿਕ, ੨. ਸ਼੍ਰੀਰਕ, ੩. ਸਮਾਜਿਕ।

ਮਾਨਸਿਕ:—ਸੰਗੀਤ ਗਾਉਣ ਨਾਲ ਮਨ ਪ੍ਰਸੰਨ ਅਤੇ ਪਵਿਤ੍ਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨ ਦੀ ਪਵਿਤ੍ਰਤਾ ਹੀ ਮਨੁਖੀ ਸੋਚ-ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਇਕ ਉਚੇਰੀ ਸਿਫਤ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੋਚ-ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਮਨੁਖ ਦੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਵੀ ਟਿਕਾ ਵਿਚ ਰਖਦਾ ਏ, ਆਪਣੇ ਮਹਿਬੂਬ ਦੇ ਰੰਗ ਵਿਚ ਭਿੱਜਾ ਹੋਇਆ ਸੰਗੀਤ, ਤਾਂ ਮਨੁਖ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਹੋਰ ਵੀ ਉਚੇਰਿਆਂ ਕਰ ਕੇ ਸਿੱਧਾ ਰੰਬ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦੇਂਦਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀਰਕ:—ਪ੍ਰਾਣਯਾਮ ਦੇ ਜੋ ਫਾਇਦੇ ਹਨ ਉਹੀ ਫਾਇਦੇ ਅਸੀਂ
ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਗਉਣ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਭਾਵ
ਕਿ ਗਉਣ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਣ ਵਾਯੂ ਸੁਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਪ੍ਰਾਣ ਵਾਯੂ
ਦੀ ਸੁਧਤਾ ਨਾਲ ਛਾਤੀ ਦੀਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦੂਰ ਹੁੰਦੀਆਂ
ਹਨ ਤੇ ਫੇਫੜੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ।

ਸਮਾਜਕ—ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਸੰਗੀਤ ਹੀ ਇਕ ਅਜਿਹਾ
ਸ਼ਸਤਰ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਰ ਸਭ ਜਤਨ ਫਕੇ ਜਿਹੇ
ਪੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬੁਰਾਈਆਂ ਨੂੰ
ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਲਿਖਾਰੀ ਤੇ ਚਿਤ੍ਰਕਾਰ ਤਕ ਵੀ ਦੂਰ ਨ ਕਰ
ਸਕੇ ਸੰਗੀਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੁਰਾਈਆਂ ਦਾ ਰੂਪ ਪਲੋਂ ਪਲੀ ਵਿਚ
ਬਦਲ ਦਿਤਾ । ਸੰਗੀਤ ਸਮਾਜਿਕ ਜੀਵਨ ਦਾ ਇਕ ਲੋੜੀਂਦਾ
ਮੰਗ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਿਧਾ ਮਨਾਂ ਤੇ
ਪੈਣ ਕਰਕੇ ਮਨ ਚੰਗੇ ਤੇ ਸੁਚੱਜੇ ਰਾਹ ਤੇ ਤੁਰਨ ਲਾਏ
ਸੰਭਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:—ਗਾਣਾ ਸਿਖਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ?

ਉਤ੍ਰ:—ਗਾਣਾ ਸਿਖਣ ਲਈ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ । ਪਹਿਲ
ਸੁਰ ਸਿਖਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਸੱਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ : ਖਰਜ
ਰਿਖਭ, ਗੰਧਾਰ, ਮਧਯਮ, ਪੰਚਮ, ਧੈਵਤ ਅਤੇ ਨਿਖਾਦ ।
ਗਉਣ ਸਮੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਰਾਂ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹਾਣ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ
ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਸਾ, ਰੇ, ਗਾ, ਮਾ, ਪਾ, ਧਾ ਨੀ । ਇਹਨਾਂ
ਸੱਤਾਂ ਸੁਰਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਸਪਤਕ ਆਖਦੇ ਹਨ ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:—ਸਪਤਕ ਕਿੰਨੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ?

ਉਤ੍ਰ:-ਸਪਤਕ ਤਿੰਨ ਹਨ। ਮੰਦਰ, ਮਧ ਅਤੇ ਤਾਰ।

ਮੰਦਰ:-ਨਾਭੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਜੋ ਸੱਤ ਸੂਰ ਹਨ, ਉਸਨੂੰ ਮੰਦਰ ਸਪਤਕ ਆਖਦੇ ਹਨ।

ਮੱਧ:-ਮਾਮੂਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਭਾਵ ਗਲੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਜੋ ਸੱਤ ਸੂਰ ਹਨ, ਉਸਨੂੰ ਮਧ ਸਪਤਕ ਆਖਦੇ ਹਨ।

ਤਾਰ:-ਮਧ ਸਪਤਕ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਜੋ ਸੱਤ ਸੂਰ ਹਨ, ਭਾਵ ਤਾਲੂ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਜਿਹੜੇ ਸੱਤ ਸੂਰ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਉਸਨੂੰ ਤਾਰ ਸਪਤਕ ਆਖਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-ਅਰੋਹੀ ਅਤੇ ਅਵਰੋਹੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ ?

ਉਤ੍ਰ:-ਖਰਜ ਤੋਂ ਲੈਕੇ ਉਪਰਲੇ ਖਰਜ ਤਕ ਸੂਰਾਂ ਨੂੰ ਤਰਤੀਬ ਵਾਰ ਉਪਰ ਲਈ ਜਾਣ ਨੂੰ ਅਰੋਹੀ ਆਖਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਤਲੇ ਖਰਜ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਖਰਜ ਤਕ ਸੂਰਾਂ ਨੂੰ ਤਰਤੀਬ ਵਾਰ ਉਤਾਰਦੇ ਆਉਣਾ ਅਵਰੋਹੀ ਅਖਵਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-ਸੰਪੂਰਨ ਸੂਰ ਕਿਤਨੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਸੰਕੀਰਤਨ ਸੂਰ ਕਿਤਨੇ ਹਨ ?

ਉਤ੍ਰ:-ਸੰਪੂਰਨ ਸੂਰ ਦੋ ਹਨ:- ਸਾ ਅਤੇ ਪਾ। ਸੰਕੀਰਤਨ ਸੂਰ ਪੰਜ ਹਨ:- ਰੇ, ਗਾ, ਮਾ, ਧਾ, ਨੀ,।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-ਸੰਕੀਰਤਨ ਸੂਰਾਂ ਦੇ ਕੋਮਲ ਅਰ ਤੀਬਰ ਸੂਰ ਕਿਤਨੇ ਹਨ ?

ਉਤ੍ਰ:-ਰਿਖਭ, ਗੰਧਾਰ, ਧੇਵਤ, ਅਤੇ ਨਿਖਾਵ। ਇਹ ਸੂਰ ਕੋਮਲ ਹਨ ਅਤੇ ਮਧਯਮ ਕੋਵਲ ਤੀਬਰ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-ਕੋਮਲ ਸੂਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ ?

ਉਤ੍ਰ:-ਸੁਧ ਸੂਰ ਨਾਲੋਂ ਅੱਧਾ ਸੂਰ ਹੇਠਾਂ ਉਤਾਰਨ ਨਾਲ ਕੋਮਲ ਸੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ:- ਰੁ, ਗੁ, ਧੁ, ਨੁ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:—ਤੀਬਰ ਸੂਰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ?

ਉਤ੍ਰ:—ਤੀਬਰ ਸੂਰ ਮਧਯਮ ਹੈ, ਸੁਧ ਮਧਯਮ ਤੋਂ ਅਧਾ ਸੂਰ ਉਤੇ ਲੈ ਜਾਣ ਨਾਲ ਤੀਬਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ:— ਮਾ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:—ਵਾਦੀ, ਸੰਵਾਦੀ, ਅਨੁਵਾਦੀ, ਅਰ ਵਿਵਾਦੀ ਇਹ ਕੀ ਹਨ ?

ਉਤ੍ਰ:—ਰਾਗ ਵਿਚ ਜੋ ਸੂਰ ਸਭ ਸੂਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇ, ਅਤੇ ਜੋ ਰਾਗ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿੰਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਦੀ ਸੂਰ ਆਖਦੇ ਹਨ, ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿਚ ਇਸਨੂੰ ਰਾਜਾ ਸੂਰ ਮੰਨਿਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:—ਸੰਵਾਦੀ ਸੂਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ ?

ਉਤ੍ਰ:—ਰਾਗ ਵਿਚ ਜੋ ਸੂਰ ਵਾਦੀ ਨਾਲੋਂ ਥੋੜਾ ਪ੍ਰੰਤੂ ਥਾਕੀ ਸਭ ਸੂਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਏ, ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਵਾਦੀ ਸੂਰ ਆਖਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਰਾਗ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਤਰੀ ਸੂਰ ਮੰਨਿਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:—ਅਨੁਵਾਦੀ ਸੂਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ ?

ਉਤ੍ਰ:—ਰਾਗ ਵਿਚ ਵਾਦੀ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਸੂਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਥਾਕੀ ਸਭ ਸੂਰ ਅਨੁਵਾਦੀ ਸੂਰ ਅਖਵਾਏ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਸੂਰਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰਾਂ ਦਾ ਵਰਜਾ ਕਿਹਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:—ਵਿਵਾਦੀ ਸੂਰ ਕੀ ਹੈ ?

ਉਤ੍ਰ:—ਰਾਗ ਵਿਚ ਜੋ ਸੂਰ ਵਰਜਿਤ ਹੋਵੇ, ਭਾਵ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਏ, ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦੀ (ਵੈਰੀ) ਸੂਰ ਆਖਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:—ਅਸਥਾਈ ਅਤੇ ਅੰਤ੍ਰਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ ?

ਉਤ੍ਰ:—ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਗੀਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿਸੇ ਨੂੰ ਗਾਇਆ

ਜਾਂ ਵਜਾਇਆ ਜਾਏ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਆਖਦੇ ਹਨ ।
ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਅੰਤ੍ਰ ਆਖਦੇ ਹਨ । ਪਰ ਧੁਰਪਦ
ਅਤੇ ਧਮਾਰ ਵਿਚ ਗੀਤ ਦੇ ਚਾਰ ਹਿੱਸੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ,
ਅਸਥਾਈ, ਅੰਤ੍ਰ, ਸੰਚਾਰੀ, ਅਤੇ ਅਭੋਗ ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:—ਰਾਗ ਦੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਹਨ ?

ਉਤ੍ਰ:—ਰਾਗ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਜਾਤੀਆਂ ਹਨ । ਆਡਵ, ਖਾਡਵ, ਅਤੇ
ਸੰਪੂਰਨ । ਪੰਜਾਂ ਸੂਰਾਂ ਦੇ ਰਾਗ ਆਡਵ ਜਾਤੀ ਅਖਵਾਂਦੇ
ਹਨ । ਛੇ ਸੂਰਾਂ ਦੇ ਰਾਗ ਖਾਡਵ ਜਾਤੀ ਦੇ ਅਖਵਾਂਦੇ ਹਨ,
ਅਤੇ ਸੱਤ ਸੂਰਾਂ ਦੇ ਰਾਗ ਸੰਪੂਰਨ ਜਾਤੀ ਦੇ ਅਖਵਾਂਦੇ ਹਨ ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:—ਠਾਠ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ ?

ਉਤ੍ਰ:—ਠਾਠ (ਮੇਲ) ਸੂਰਾਂ ਦੀ ਉਸ ਰਚਨਾਂ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ,
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਰਾਗ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਹੋਵੇ ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:—ਠਾਠ ਕਿਤਨੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ?

ਉਤ੍ਰ:—ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਗ੍ਰੰਥਕਾਰ ੭੨ ਠਾਠ ਮੰਨਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਅਜ ਕਲ
੧੦ ਠਾਠ ਹੀ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਰਾਗ ਗਾਏ ਜਾਂ
ਵਜਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਸਭ ਇਹਨਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਠਾਠਾਂ
ਵਿਚ ਹਨ:—

ਕਲਿਆਨ, ਬਿਲਾਵਲ, ਖਮਾਜ, ਭੈਰਵ, ਭੈਰਵੀ, ਆਸਾਵਰੀ,
ਤੋਡੀ, ਪੂਰਬੀ, ਮਾਰਵਾ, ਅਤੇ ਕਾਫੀ ।

॥ ਇਤੀ ॥

ਸ੍ਰਰ ਲਿਪੀ ਚਿਨ੍ਹ

੧. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸ੍ਰਰਾਂ ਦੇ ਥਲੇ (') ਇਹ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੋਵੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੰਦਰ ਸਪਤਕ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ:- ਧ, ਨ ।
੨. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸ੍ਰਰਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਾ ਹੋਵੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਧ ਸਪਤਕ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ:- ਸ, ਰ, ਗ, ਮ ।
੩. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸ੍ਰਰਾਂ ਦੇ ਉੱਤੇ ਇਹ (') ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਤਾਰ ਸਪਤਕ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ:- ਸੰ, ਰੰ, ਗੰ ।
੪. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸ੍ਰਰਾਂ ਦੇ ਥਲੇ (_) ਇਹ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੋਵੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਮਲ ਸ੍ਰਰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਜਿਵੇਂ:- ਧੁ, ਨੁ ।
੫. ਜਿਸ ਸ੍ਰਰ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਾ ਹੋਵੇ ਉਸਨੂੰ ਸੁਧ ਸ੍ਰਰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਸ੍ਰਰ ਨਾਲ ਕਨਾਂ ਲਗਾ ਹੋਵੇ ਉਸਨੂੰ ਤੀਬਰ ਸ੍ਰਰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਜਿਵੇਂ:- ਮਾ ।
੬. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸ੍ਰਰਾਂ ਦੇ ਥਲੇ ਇਹ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੋਵੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਸ੍ਰਰ ਇਕ ਮਾਤ੍ਰ ਵਿਚ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਵੇਂ:- ਮਪ
੭. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸ੍ਰਰਾਂ ਦੇ ਅਗੇ ੭ ਇਹ ਨਿਸ਼ਾਨ, ਅਤੇ ਅਖਰਾਂ ਅਗੇ - ਇਹ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੋਣ, ਉਸ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਸ੍ਰਰ ਤੋਂ ਇਕ ਮਾਤ੍ਰ ਹੋਰ ਵਧਾਇਆ ਜਾਏ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਨਿਸ਼ਾਨ ਆਉਣ, ਉਤਨੇ ਸ੍ਰਰ ਮਾਤ੍ਰ ਨੂੰ ਲਮਕਾਈ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ।

**ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਆਏ ਤਾਲਾਂ ਦੀ ਸੂਚਨਾ
ਤੇ ਤਾਲ ਚਿਨ੍ਹ**

ਸਮ, ਤਾਲੀ; ਅਤੇ ਖਾਲੀ

ਜਿਸ ਅਖਰ ਹੇਠ ੧ ਇਹ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੋਵੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਤਾਲੀ ਜਾਂ ਸਮ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਅਖਰ ਹੇਠ ੨, ੩, ੪, ਇਹ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੋਣ, ਉਸ ਨੂੰ ਦੂਸਰੀ, ਤੀਸਰੀ ਅਤੇ ਚੌਥੀ ਤਾਲੀ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਅਖਰ ਹੇਠ x ਇਹ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੋਵੇ ਉਸ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(੧) ਤੈ ਤਾਲ ੧੬ ਮਾਤ੍ਰਾ

ਨਾ ਪਿੰਨ ਪਿੰਨ ਨਾ, ਨਾ ਪਿੰਨ ਪਿੰਨਾ ਨਾ, ਨਾ ਤਿੰਨ ਤਿੰਨ
੧ ੨ x
ਨਾ, ਨਾ ਪਿੰਨ ਪਿੰਨ ਨਾ ।
੩

(੨) ਇੱਕ ਤਾਲ ੧੨ ਮਾਤ੍ਰਾ।

ਧਿੰ ਧਿੰ ਧਾਗੇ ਤਿਰਕਿਟ ਤੂ ਨਾ ਕ ਤਾ ਧਾਗੇ ਤਿਰਕਿਟ ਧੀ ਨਾ
 ੧   x   ੨   x   ੩   ੪
 ਨੋਟ—ਦੂਤ ਇੱਕ ਤਾਲ ਵਜਾਣ ਲਈ ਵੀ ਇਹੋ ਠੇਕਾ ਹੈ।

(੩) ਝੱਪ ਤਾਲ ੧੦ ਮਾਤ੍ਰਾਂ

ਧੀ ਨਾ ਧੀ ਧੀ ਨਾ, ਤੀ ਨਾ ਧੀ ਧੀ ਨਾ ।
੧ ੨ x ੩

ਸੂਰ ਅਭਿਯਾਸ

(੧) ਅਰੋਹੀ:— ਸ, ਰ, ਗ, ਮ, ਪ, ਧ, ਨੀ, ਸੰ,

ਅਵਰੋਹੀ:—ਸੰ, ਨ, ਧ, ਪ, ਮ, ਗਾ, ਰ, ਸਗਾ

(੨) ਅਰੋਹੀ:— ਸਸ, ਰਰ, ਗਗ, ਮਮ, ਪਪ, ਧਧ, ਨਨ, ਸਸੰ ।

ਅਵਰੋਹੀ:— ਸਸੰ, ਨਨ, ਧਧ, ਪਪ, ਮਮ, ਗਗ, ਰਰ, ਸਸ ।

(੩) ਅਰੋਹੀ:— ਸਸਰ, ਰਰਗ, ਗਗਮ, ਮਮਪ, ਪਪਧ, ਧਧਨ,
ਨਨਸੰ ।

ਅਵਰੋਹੀ:— ਸਸੰਨ, ਨਨਧ, ਧਧਪ, ਪਪਮ, ਮਮਗ, ਗਗਰ,

ਚਰਸਾਜ

(ੳ) ਆਰੋਹੀ:— ਸਰਸਰ, ਰਗਰਗ, ਗਮਗਮ, ਮਪਮਪ, ਪਧਪਧ,
ਧਨਧਨ, ਨਸੰਨਸੰ ।

ਅਵਰੋਹੀ:— ਸੰਨਸੰਨ, ਨਧਨਧ, ਧਪਧਪ, ਪਮਪਮ, ਮਗਮਗ,
ਗਰਗਰ, ਰਸਰਸ ॥

(ੲ) ਸਰਸਰਗ, ਰਗਰਗਮ, ਗਮਗਮਪ, ਮਪਮਪਧ, ਪਧਪਧਨ,
ਧਨਧਨਸੰ ।

ਅਵਰੋਹੀ:— ਸੰਨਸੰਨਧ, ਨਧਨਧਪ, ਧਪਧਪਮ, ਪਮਪਮਗ,
ਮਗਮਗਰ, ਗਰਗਰਸ ॥

(ੳ) ਅਰੋਹੀ:— ਸਗ, ਰਮ, ਗਪ, ਮਧ, ਪੰਨ, ਧਸੰ ।

ਅਵਰੋਹੀ:— ਸੰਧ, ਨਪ, ਧਮ, ਪਗ, ਮਰ, ਗਸ, ॥

(ੴ) ਅਰੋਹੀ:— ਸਗਮ, ਰਮਪ, ਗਪਧ, ਮਧਨ, ਪਨਸੰ ।

ਅਵਰੋਹੀ:— ਸੰਨਪ, ਨਧਮ, ਧਪਗ, ਪਮਰ, ਮਗਸ ॥

(ੵ) ਅਰੋਹੀ:— ਸਗਮਰ, ਰਮਪਗ, ਗਪਧਮ, ਮਧਨਪ ਪਨਸੰਧ,
ਧਸੰਰੰਨ, ਰੰਨਧਸੰ ।

ਅਵਰੋਹੀ:— ਸੰਧਪਨ, ਨਪਮਧ, ਧਮਗਪ, ਪਗਰਮ,
ਮਰਸਗ, ਗਸਨਰ, ਰੰਨਧਸ ॥

(੶) ਅਰੋਹੀ:— ਸ, ਰਸ, ਗਸ, ਮਸ, ਪਸ, ਧਸ, ਨਸ, ਸੰਸ,
ਸਰਗਮਪਧਨਸੰ ।

ਅਵਰੋਹੀ:— ਸੰ, ਨਸੰ, ਧਸੰ, ਪਸੰ, ਮਸੰ, ਗਸੰ, ਰਸੰ, ਸਸੰ,
ਸੰਨਧਪਮਗਰਸ ॥

(੧੦) ਅਰੋਹੀ: — ਸਰਸ, ਗਰਸ, ਮਗਰਸ, ਪਮਗਰਸ,
ਧਪਮਗਰਸ, ਨਧਪਮਗਰਸ, ਸੰਨਧਪਮਗਰਸ, ਸਰਗਮਪਧਨਸੰ ।
ਅਵਰੋਹੀ:— ਸੰ ਨਸੰ, ਧਨਸੰ, ਪਧਨਸੰ, ਮਪਧਨਸੰ, ਗਮਪਧਨਸੰ,
ਰਗਮਪਧਨਸੰ, ਸਰਗਮਪਧਨਸੰ, ਸੰਨਧਪਮਗਰਸ, ।

(੧) [ਸਰਗਮ] ਰਾਗ ਯਮਨ ਕਲਿਆਣ ੩ ਤਾਲ

ਨੁ ਰ ਗ ਮਾ ਪ ਟ ਮਾ ਗ ਟ ਮਾ ਗ ਰ ਗ ਰ ਸ ਨ ਧ ਪ
 ੩ ੧ ੨ x ੩
 ਮਾ ਧ ਨੁ ਰ ਗ ਰ ਮਾ ਗ ਪ ਮਾ ਗ ਟ ਰ ਸ ॥
 ੧ ੨ x

॥ ਅੰਤਾ ॥

ਪ ਮਾ ਗ ਮਾ ਧ ਨ ਮਾ ਧ ਸੰ ਟ ਟ ਨ ਟ ਰੇ ਸੰ ਟ, ਨ ਰੇ ਗੰ ਗੰ
 ੧ ੨ x ੩ ੧
 ਰੇ ਸੰ ਨ ਧ ਪ ਧ ਨ ਨ ਧ ਪ ਮਾ ਗ ਰ ਗ ਮਾ ਗ ਪ ਮਾ ਗ
 ੨ x ੩ ੧ ੨
 ਰ ਮਾ ਗ ਰ ਸ ॥
 x

(੨) [ਸਰਗਮ] ਰਾਗ ਆਸਾ ੩ ਤਾਲ

ਸੰ ਟ ਟ ਰੰ ਸੰ ਨ ਧ ਪ ਨ ਨ ਧ ਪ ਧ ਪ ਮ ਗ ਰ ਮ ਪ ਧ
 ੧ ੨ x ੩ ੧
 ਨ ਧ ਪ ਮ ਟ ਗ ਰ ਸ ਰ ਮ ਪ ਧ ॥
 ੨ x ੩

॥ ਅੰਤਾ ॥

ਮ ਪ ਧ ਸੰ ਟ ਰੰ ਸੰ ਟ ਧ ਸੰ ਰੰ ਗੰ ਗੰ ਰੰ ਸੰ ਟ,
 ੧ ੨ x ੩
 ਰੰ ਸੰ ਨ ਧ ਪ ਮ ਧ ਪ ਮ ਗ ਰ ਸ ਰ ਮ ਪ ਧ ॥
 ੧ ੨ x ੩

(੩) [ਸਰਗਮ] ਰਾਗ ਅਲੌਈਆ ਬਿਲਾਵਲ ੩ ਤਾਲ

ਗ ਪ ਧ ਨੁ ਧ ਪ ਮ ਗ ਮ ਰ ਗ ਪ ਮ ਗ ਰ ਸ, ਸੰਨ ਧ ਨ ਸੰਨ
 ੧ ੨ x ੩ ੧ ੨
 ਧ ਪ ਧ ਨੁ ਧ ਪ ਟ ਧ ਗ ਟ ॥
 x ੩

॥ ਅੰਤ੍ਰਾ ॥

ਗ ਰ ਗ ਪ ਧ ਨੁ ਧ ਪ ਗ ਪ ਧ ਨ ਸੰ ਰੰ ਸੰ ਟ, ਗੰ ਰੰ ਗੰ ਮੰ
੧ ੨ x ੩ ੪
ਗੰ ਰੰ ਸੰ ਨ ਧ ਨੁ ਧ ਪ ਟ ਧ ਗ ਟ ॥
੨ x ੩

(੪) [ਸਰਗਮ] ਰਾਗ ਭੁਪਾਲੀ ੩ ਤਾਲ

ਗ ਟ ਰ ਸ ਟ ਧ ਸ ਰ ਗ ਟ ਗ ਰ ਗ ਪ ਧ ਪ ਗ ਰ ਗ ਪ
x ੩ ੧ ੨ x
ਧ ਸੰ ਧ ਪ ਗ ਰ ਟ ਪ ਗ ਰ ਸ ਟ ॥
੩ ੧ ੨

ਗ ਗ ਰ ਗ ਗ ਪ ਧ ਟ ਪ ਧ ਟ ਸੰ ਸੰ ਰੰ ਸੰ ਟ, ਗੰ ਗੰ ਰੰ ਗੰ
x ੩ ੧ ੨ x
ਗੰ ਸੰ ਰੰ ਸੰ ਧ ਪ ਟ ਪ ਗ ਰ ਸ ਟ ॥
੩ ੧ ੨

(੫) [ਸਰਗਮ] ਰਾਗ ਕਦਾਰ ੩ ਤਾਲ

ਸ ਰ ਸ ਮ ਟ ਮ ਪ ਟ ਧ ਨ ਧ ਪ ਮ ਟ ਪ ਧ ਧ ਮ ਪ ਟ
x ੩ ੧ ੨ x

੨੨

ਧ ਮ ਟ ਮ ਗ ਰ ਸ ਟ ਰ ਸ ਨ ਧ ਪ ਮ ਟ ਪ ਧ ਪ ਸ ਟ ਰ
 ੩ ੧ ੨ + ੩ ੧

ਸ ਟ ਮ ਮ ਰ ਸ ਟ ॥

॥ ਅੰਤ੍ਰਾ ॥

ਮ ਮ ਧ ਮ ਟ ਪ ਧ ਪ ਸੰ ਟ ਰੰ ਸੰ ਟ ਮੰ ਟ ਰੰ ਸੰ ਟ ਧ ਮ ਪ
 ੧ ੨ ੪ x ੩ ੧ ੨

ਧ ਨ ਸੰ ਰੰ ਸੰ ਨ ਧ ਪ ਮ ਟ ਪ ਧ ਪ ਸੰ ਨ ਧ ਪ ਮ ਟ ॥
 x ੩ ੧ ੨

(੬) [ਸਰਗਮ] ਰਾਗ ਤਿਲੰਗ ੩ ਤਾਲ

ਸ ਗ ਮ ਪ ਨੁ ਪ ਗ ਮ ਪ ਨ ਸੰ ਨੁ ਪ ਮ ਨੁ ਪ ਟ ਮ ਗ ਸ ਨੁ
 x ੩ ੧ ੨ x ੩

ਸ ਗ ਮ ਨੁ ਪ ਟ ਮ ਗ ਮ ਗ ਟ ॥
 ੧ ੨

॥ ਅੰਤ੍ਰਾ ॥

ਗ ਮ ਪ ਨੁ ਨੁ ਪ ਨ ਨ ਸੰ ਟ ਸੰ ਗੰ ਰੰ ਸੰ ਟ, ਪ ਨ
 ੧ ੨ x ੩ ੧

ਸੰਗੰ ੭ ਮੰਗੰ ਸੰਨੁ ਪਗ ਮਪਨ ਸੰਰੰ ਸੰਨੁ ਪਮ
੨   x   ੩   ੧

ਗਮਗ ੭॥

੨

(੨) [ਸਰਗਮ] ਰਾਗ ਸਾਰੰਗ ੩ ਤਾਲ

ਮਮਰਸਨੁ ਸਰਮਪ ੭ ਨੁਪ ੭ ਮਰਮਪ ੭ ਮਰ ੭ ਸ
x   ੩   ੧   ੨   x   ੩
ਨੁ ਸਰ ਰੰਸਨੁ ਨੁਪ ਮਪਨੁ ਸਰਮਪੁ ਨੁਪ ਮਰਮ ੭ ਰ
੧   ੨   x   ੩   ੧

੭ ਸਨੁ ਸ॥

੨

॥ ਅੰਤ੍ਰਾ ॥

ਨੁ ਸਰ ਮਪਨੁ ਪਮਪਨ ੭ ਸੰ ੭ ਰੰ ਸੰ ੭, ਮੰ ਮੰ ਰੰ ਸੰ ਨ
੧   ੨   x   ੩   ੧   ੨
ਸੰ ਰੰ ਸੰ ਨੁ ਪਮਪਨੁ ਨੁਪ ਮਰਮ ੭ ਰ ੭ ਸਨੁ ਸ॥
x   ੩   ੧   ੨

(੮) [ਸਰਗਮ] ਰਾਗ ਭੀਮ ਪਲਾਸੀ ੩ ਤਾਲ

ਨੁ ਸਗੁ ਮ ੭ ਪਮਪਨੁ ਧੰ ੭ ਪਮਪਗੁ ਮ ਗੁ ਰਸ ੭
x   ੩   ੧   ੨   x

੨੪

ਨੁ ਧ ਪ ਮ ਪ ਨੁ ਨੁ ਸ ਮ ਗੁ ਰ ਸ ॥
 ੩ ੧ ੨

॥ ਅੰਤ੍ਰਾ ॥

ਪ ਮ ਗੁ ਮ ਪ ਨੁ ਟ ਨੁ ਪ ਨੁ ਨੁ ਸੰਤੁ ਰੰ ਸੰਤੁ, ਪ ਨੁ ਸੰ ਗੁੰ
 ੧ ੨ x ੩ ੧
 ਰੰ ਸੰ ਨੁ ਧ ਪ ਮ ਪ ਨੁ ਸੰ ਮੰ ਗੁੰ ਰੰ ਸੰ ਨੁ ਧ ਪ ਮ ਗੁ ਰ ਸ ॥
 ੨ x ੩ ੧ ੨

(੯) [ਸਰਗਮ] ਰਾਗ ਬਾਗੇਸ਼ਰੀ ੩ ਤਾਲ

ਸ ਟ ਰ ਸ ਨੁ ਸ ਨੁ ਧ ਨੁ ਸ ਗੁ ਮ ਧ ਪ ਨੁ ਧ ਮ ਪ ਧ
 ੩ ੧ ੨ x ੩

ਗੁ ਟ ਰ ਗੁ ਟ ਮ ਟ ਧ ਨੁ ਸੰ ਰੰ ਸੰ ਨੁ ਧ ਪ ਮ ਪ ਧ
 ੧ ੨ x ੩

ਮ ਗੁ ਰ ਗੁ ਮ ਨੁ ਧ ਮ ਗੁ ਰ ॥
 ੧ ੨ x

ਸ ਟ ਰ ਸ ਨੁ ਸ ਨੁ
 ੩

॥ ਅੰਤ੍ਰਾ ॥

ਧ ਨੁ ਸੰ ਧ ਨੁ ਸੰ ਮੰ ਗੁੰ ਰੰ ਗੁੰ ਮੰ ਗੁੰ ਰੰ ਸੰ ਰੰ ਸੰ ਨੁ ਧ ਨੁ ਰੰ ਸੰ
੨   ×   ੩   ੧   ੨   ×
ਨੁ ਧ ਪ ਮ ਪ ਧ ਮ ਗੁ ਰ ਗੁ ਮ ਨੁ ਧ ਮ ਗੁ ਰ ॥
                 ੩   ੧   ੨   ×

(੧੦) [ਸਰਗਮ] ਰਾਗ ਭੈਰਉ ੩ ਤਾਲ

ਸ ਰੁ ਗ ਮ ਧੁ ਟੁ ਪ ਟੁ ਮ ਪ ਗ ਮ ਗ ਰੁ ਟੁ ਸ, ਧੁ ਟੁ
੩   ੧   ੨   ×   ੩
ਨੁ ਸ ਰੁ ਰੁ ਸ ਟੁ ਸ ਧੁ ਟੁ ਪ ਮ ਗ ਰੁ ਸ ॥
                 ੧   ੨   ×

॥ ਅੰਤ੍ਰਾ ॥

ਮ ਪ ਧੁ ਮ ਪ ਧੁ ਟੁ ਨ ਸੰ ਨ ਧੁ ਨ ਸੰ ਰੁੰ ਟੁ ਸੰ, ਸੰ ਰੁੰ ਗੰ ਮੰ ਗੰ
੩   ੧   ੨   ×   ੩   ੧
ਰੁੰ ਟੁ ਸੰ ਮ ਧੁ ਪ ਮ ਗ ਰੁ ਟੁ ਸ ॥
                 ੨   ×

(੧੧) [ਸਰਗਮ] ਰਾਗ ਆਸਾਵਰੀ ੩ ਤਾਲ

ਸ ਰ ਮ ਪ ਧੁ ਟ ਪ ਟ ਮ ਪ ਧੁ ਪ ਗੁ ਟ ਰ ਸ, ਨੁ ਸ ਰ
 ੩ ੧ ੨ x ੩

ਨੁ ਧੁ ਧੁ ਪ ਮ ਪ ਧੁ ਟ ਸ ਟ ਰ ਸ ਟ ਰ ਮ ਪ ਧੁ ਮ ਪ ਧੁ ਸੰ
 ੧ ੨ x ੩ ੧

ਨੁ ਧੁ ਪ ਮ ਗੁ ਟ ਰ ਸ ॥
 ੨ x

॥ ਅੰਤਾ ॥

ਮ ਪ ਧੁ ਧੁ ਪ ਧੁ ਮ ਪ ਧੁ ਸੰ ਟ ਰੰ ਟ ਨੁ ਸੰ ਟ, ਪ ਧੁ ਸੰ ਰੰ ਗੁੰ
 ੨ x ੩ ੧ ੨ x

ਗੁੰ ਰੰ ਸੰ ਨੁ ਸੰ ਰੰ ਨੁ ਧੁ ਧੁ ਪ ਟ ਗੁੰ ਰੰ ਸੰ ਧੁ ਪ ਗੁ ਰ ਸ ॥
 ੩ ੧ ੨ x

(੧੨) [ਸਰਗਮ] ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ ੩ ਤਾਲ

ਨੁ ਸ ਗੁ ਟ ਮ ਪ ਟ ਟ ਧੁ ਪ ਟ ਨੁ ਨੁ ਧੁ ਪੁ ਗੁ ਪ ਮ ਗੁ ਰੁ ਸ
 ੩ ੧ ੨ x ੩

ਧੁ ਟੁ ਨੁ ਸੁ ਰੁ ਗੁ ਮ ਸੁ ਪ ਧੁ ਨੁ ਮ ਟੁ ਗੁ ਨੁ ਨੁ ਧੁ ਟੁ ਪ ਮ
 ੧ ੨ x ੩ ੧ ੨
 ਗੁ ਮ ਟੁ ਗੁ ਰੁ ਸ ॥
 x

॥ ਅੰਤ੍ਰਾ ॥

ਗੁ ਮ ਪ ਗੁ ਮ ਗੁ ਪ ਧੁ ਮ ਧੁ ਨੁ ਸੰ ਟੁ ਰੁ ਸੰ ਟੁ ਗੁ ਗੁ ਰੁ ਸੰ
 ੧ ੨ x ੩ ੧
 ਧੁ ਨੁ ਸੰ ਰੁ ਗੁ ਮੰ ਟੁ ਗੁ ਟੁ ਰੁ ਸੰ ਟੁ ਨੁ ਸੰ ਰੁ ਸੰ ਨੁ ਧੁ ਪ ਮ ਗੁ
 ੨ x ੩ ੧ ੨ x
 ਰੁ ਸ ॥

(੧੩) [ਸਰਗਮ] ਰਾਗ ਮਾਲਕੋਂਸ ਝੱਪ ਤਾਲ

ਸੰ ਨੁ ਧੁ ਮ ਟੁ ਗੁ ਮ ਗੁ ਸ ਟੁ ਨੁ ਸ ਧੁ ਨੁ ਸ ਮ ਟੁ ਧੁ ਗੁ ਮ,
 ੧ ੨ x ੩ ੧ ੨ x ੩
 ਨੁ ਸ ਗੁ ਮ ਧੁ ਗੁ ਮ ਧੁ ਨੁ ਸੰ ।
 ੧ ੨ x ੩

॥ ਅੰਤ੍ਰਾ ॥

ਗੁ ਮ ਧੁ ਧੁ ਮ ਗੁ ਮ ਧੁ ਨੁ ਸੰ, ਗੁ ਗੁ ਸੰ ਨੁ ਸੰ ਧੁ ਨੁ ਧੁ ਮ ਽,
੧ ੨ x ੩ ੧ ੨ x ੩

ਮੰ ਽ ਗੁ ਸੰ ਨੁ ਧੁ ਮ ਧੁ ਨੁ ਸੰ ॥
੧ ੨ x ੩

(੧੪) [ਸਰਗਮ] ਰਾਗ ਤੋਡੀ (ਟੋਡੀ) ੩ ਤਾਲ

ਧੁ ਨੁ ਸ ਰੁ ਗੁ ਽ ਰੁ ਗੁ ਽ ਰੁ ਸ ਽ ਰੁ ਽ ਸ ਽, ਧੁ ਨੁ ਸ ਰੁ
੩ ੧ ੨ x ੨

ਗੁ ਰੁ ਮਾ ਗੁ ਧੁ ਪ ਨ ਧ ਸੰ ਨ ਧੁ ਪ ਮਾ ਧੁ ਨ ਸੰ ਸੰ ਨ ਧੁ ਪ
੧ ੨ x ੩ ੧

ਮਾ ਗੁ ਰੁ ਮਾ ਗੁ ਰੁ ਸ ਽ ॥
੨ x

॥ ਅੰਤ੍ਰਾ ॥

ਮਾ ਪ ਧੁ ਮਾ ਪ ਧੁ ਗੁ ਮਾ ਧੁ ਽ ਨ ਸੰ ਽ ਰੁੰ ਸੰ ਽, ਗੁ ਽ ਗੁ
x ੩ ੧ ੨ x

਽ ਮਾ ਧੁ ਨ ਸੰ ਗੁ ਰੁੰ ਸੰ ਨ ਧੁ ਪ ਮਾ ਗੁ ਰੁ ਸ ਽ ਸ ॥
੧ ੨ x

(੧੫) [ਸਰਗਸ] ਰਾਗ ਮੁਲਤਾਨੀ ਦੁਤ ੧ ਤਾਲਾ

ਨ ਸ ਗੁ ਮਾ ਪ ਟ ਮਾ ਗੁ ਮਾ ਪ ਨ ਨ ਧੁ ਪ ਮਾ ਪ ਗੁ ਮਾ ਪ
 ੩ ਖ ੧ x ੨ x ੩ ਖ ੧ x
 ਟ ਮਾ ਗੁ ਰੁ ਸ।
 ੨ x

॥ ਅੰਤ੍ਰਾ ॥

ਪ ਮਾ ਗੁ ਮਾ ਪ ਨ ਨ ਸੰ ਟ ਰੁੰ ਸੰ ਟ, ਨ ਸੰ ਗੁੰ ਗੁੰ ਰੁੰ ਸੰ ਨ ਧੁ
 ੧ x ੨ x ੩ ਖ ੧ x ੨ x
 ਪ ਧੁ ਮਾ ਪ ਗੁ ਮਾ ਪ ਨ ਸੰ ਨ ਧੁ ਪ ਮਾ ਪ ਗੁ ਮਾ ਪ ਧੁ ਪ ਟ
 ੩ ਖ ੧ x ੨ x ੩ ਖ ੧ x
 ਮਾ ਗੁ ਰੁ ਸ॥
 ੨ x

ਰਾਗ ਯਮਨ ਕਲਿਯਾਣ ੩ ਤਾਲ

ਵਾਦੀਸੁਰ :- ਗ। ਸੰਵਾਦੀਸੁਰ-ਨ। ਸਮਾਂ ਸਾਂਝ ਕਾਲ
ਕਲਿਆਨ ਮਹਲਾ ੫ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਮੇਰਾ ਅੰਤਰ ਜਾਮੀ
ਜਾਣੁ ॥ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਪੂਰਨ ਪਰਮੇਸਰ ਨਿਹਚਲੁ
ਸਚੁ ਸਬਦੁ ਨੀਸਾਣੁ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਹਰਿ
ਬਿਨੁ ਆਨ ਨ ਕੋਈ ਸਮਰਥੁ ਤੇਰੀ ਆਸ ਤੇਰਾ ਮਨਿ
ਤਾਣੁ ॥ ਸਰਬ ਘਟਾ ਕੇ ਦਾਤੇ ਸੁਆਮੀ ਏਹਿ ਸੁ
ਪਹਿਰਣੁ ਖਾਣੁ ॥ ੧ ॥ ਸੁਰਤਿ ਮਤਿ ਚਤੁਰਾਈ ਸੋਭਾ
ਰੂਪ ਰੰਗ ਧਨੁ ਮਾਣੁ ॥ ਸਰਬ ਸੁਖ ਆਨੰਦ ਨਾਨਕ
ਜਪ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕਲਿਆਣੁ ॥ ੨ ॥ ੬ ॥ ੯ ॥

ਅਸਥਾਈ

ਨੰਦੁਧਪਮਾਪਗਮਾਪਨੰਦੁਰਸਸ
ਅੰ-ਤਰਜਾ-ਮੀ-ਜਾ--ਣਪ੍ਰਭੂਮੇਰਾ
x   ੩   ੧   ੨

ਮਾ ਗ ਮਾ ਪ ਨ ਧ ਨ ਸੰਨ ਧ ਪ ੭ ਮਾ ਧ ਪ ੭
ਨਿ ਹ ਚ ਲ ਸ - ਚ ਸ ਬ ਵ ਨੀ - ਸਾ - ਟ -
x   ੩   ੧   ੨

ਪ ਪ ਗ ਗ ਮਾ ਟ ਧ ਮਾਧ ਸੰ ਟ ਸੰ ਟ ਨ ਰੰ ਸੰ ਸੰ
ਹ ਰਿ ਬਿ ਨ ਆ - ਨ ਨ - ਕੋ - ਈ - ਸ ਮ ਰ ਥ
x ੩ ੧ ੩

ਨਧਪਮਾਪਗਰਗਮਾਪਗਰਸਸਰਸ 5
ਰਬਘਟਾ—ਕੇ—ਦਾ—ਤੇਤੇ—ਸਮਾ—ਮੀ—
੩ ੧ ੨

ਨੰਗਰਮਾਧਧਪਮਾਧਨਧਮਾਧਪਪ
ਵੇ-ਹਸੁਪਹਿਰਣਥਾ- - - - -ਣ-
X 3 1 3

Namdharilibrary@gmail.com

ਰਾਗ ਆਸਾ ਤੈ ਤਾਲ

ਵਾਦੀ ਸ੍ਰ-ਮ । ਸੰਵਾਦੀ ਸ੍ਰ-ਸ । ਸਮਾਂ ਪ੍ਰਭਾਤ ਕਾਲ

ਆਸਾ ਮਹਾਲ ੫ ॥

ਸੋਇ ਰਹੀ ਪ੍ਰਭ ਖਬਰਿ ਨ ਜਾਨੀ ॥ ਭੋਰ ਭਇਆ ਬਹੁਰਿ
ਪਛੁਤਾਨੀ ॥ ੧ ॥ ਪ੍ਰਿਅ ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਜਿ ਮਨਿ ਅਨੰਦ
ਧਰਉ ਰੀ ॥ ਪ੍ਰਭ ਮਿਲਬੇ ਕੀ ਲਾਲਸਾ ਤਾਤੇ ਆਲਸੁ ਕਹਾ
ਕਰਉ ਰੀ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕਰ ਮਹਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਆਣਿ
ਨਿਸਾਰਿਓ ॥ ਖਿਸਰਿ ਗਇਓ ਭੂਮ ਪਰਿ ਡਾਰਿਓ ॥ ੨ ॥
ਸਾਦਿ ਮੋਹਿ ਲਾਵੀ ਅਹੰਕਾਰੇ ॥ ਦੋਸੁ ਨਾਹੀ ਪ੍ਰਭ ਕਰਣੈ
ਹਾਰੇ ॥ ੩ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਮਿਟੇ ਭਰਮ ਅੰਧਾਰੇ ॥ ਨਾਨਕ
ਮੇਲੀ ਸਿਰਜਣ ਹਾਰੇ ॥ ੪ ॥ ੨੫ ॥ ੭੬ ॥

-ਅਸਥਾਈ-

ਮ ਰ ਮ ਮ ਪ ਟ ਧ ਪਧ ਸੰ ਸੰ ਸੰ ਰੰ ਸੰ ਨ ਧ ਪ |
ਸੋ - ਇ ਰ ਹੀ - ਪ੍ਰ ਭ - ਖ ਬ ਰ ਨ ਜਾ - ਨੀ - |

x   ੩   ੧   ੨

ਧ ਟ ਮ ਮ ਪ ਟ ਧ ਪਧ ਸੰ ਨ ਧ ਪ ਮ ਗ ਰ ਸ ||
ਭੋ - ਰ ਭ ਇਅ - ਬ - - ਹੁ ਰ ਪ ਛੁ ਤਾ - ਨੀ - ||

x   ੩   ੧   ੨

॥ ਅੰਤ੍ਰਾ ॥

ਪ ਪ ਧ ਪ ਧ ਸੰ ਸੰ ਸੰ ਸੰ ਸੰ ਧ ਧ ਸੰ ਰੰ ਗੰ ਟ ਰੰ ਸੰ |
ਪ੍ਰਿਅ ਪ੍ਰੇ - ਮ ਸ ਹ ਜਿ ਮ ਨ ਅ ਨ ਦ ਧ ਰ ਉ - ਰੀ |

੩   ੧   ੨   x

ਸੰ ਰੰ ਸੰ ਨ ਧ ਪ ਨ ਧ ਪ ਮ ਗ ਰ ਸ ਰ ਟ ਮ ਟ ਪ
ਪ੍ਰ ਭ ਮਿ - ਲ ਬੇ - ਕੀ - ਲਾ - ਲ ਸਾ ਤਾ - ਤੇ - ਆ

੩   ੧   ੨   x   ੩

ਟ ਧ ਰੰ ਸੰ ਨ ਧ ਪ ਮ ਟ ਗ ਰ ਸ ||
- ਲ ਸ ਕਾ - ਹਾ ਕ ਰ ਉ - ਰੀ - ||

੧   ੨

੩੪

॥ ਦੁਸਰਾ ਅੰਤ੍ਰਾ ॥

ਮ ਮ ਮ ਮ ਪ ਟ ਧ ਪਧ ਸੰ ਟ ਸੰ ਸੰ ਨ ਧ ਸੰ ਟ ਟ
ਕ ਰ ਮ ਹਿ ਅੰ - ਮ੍ਰਿਤੁ - ਆ - ਣ ਨਿ ਸਾ - ਰਿਉ -
੪ ੩ ੧ ੨

ਧ ਧ ਧ ਧ ਸੰਤੁ ਤੁ ਰੰਤੁ ਸੰਰੰ ਗੰ ਰੰ ਸੰਨਧਤੁ ਪ
ਖਿ ਸ ਰ ਗ ਇਉ - ਭੂ - - ਮ ਪ ਰ ਡਾ - ਰਿਉ -

[ਥਾਕੀ ਦੀਆਂ ਤੁਕਾਂ ਦੁਸਰੇ ਅੰਤ੍ਰੇ ਪੁਰ ਲਾਣੀਆਂ ਹਨ ।

ਰਾਗ ਅਲਈਆ (ਬਿਲਾਵਲ) ਤੈ ਤਾਲ

ਵਾਦੀਸ਼ੁਰ-ਧ । ਸੰਵਾਦੀਸ਼ੁਰ-ਗ । ਸਮਾਂ ਦਿਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਰ
ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੫ ॥

ਧੀਰਉ ਵੇਖ ਤੁਮਾਰੇ ਰੰਗਾ ॥ ਤੂਹੀ ਸੁਆਮੀ ਅੰਤ੍ਰ ਜਾਮੀ
ਤੂਹੀ ਵਸਹਿ ਸਾਧਕੈ ਸੰਗਾ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਖਿਨ ਮਹਿ
ਥਾਪ ਨਿਵਾਜੇ ਠਾਕੁਰਨੀਚ ਕੀਟ ਤੇ ਕਰਹਿ ਰਾਜੀਗਾ ॥ ੧ ॥
ਬਬਹੂ ਨ ਬਿਸਰੈ ਹੀਏ ਮੋਰੇ ਤੇ ਨਾਨਕ ਦਾਸ ਇਹੀ ਦਾਨ
ਮੰਗਾ ॥ ੨ ॥ ੧ ॥ ੧੦ ॥

—ਅਸਥਾਈ—

ਗ ਪ ਨ ਧ ਸੰ ਟ ਧ ਨ ਸੰ ਰੰ ਸੰ ਨ ਧ ਨੁ ਧ ਪ |
ਧੀ - ਰੁਝਿ - ਦੇ - ਖ ਤੁ ਮਾ - ਰੇ - ਰੈ - ਗਾ -
੩ ੧ ੨ x

ਮ ਗ ਮ ਰ ਸ ਰ ਸ ਟ ਗ ਪ ਧ ਨੁ ਧ ਪ ਮ ਗ ਗ
ਤੁ - ਹੀ ਸੁ ਆ - ਮੀ - ਅੰ - ਤ ਰ ਜਾ - ਮੀ - ਭੁ
੩ ੧ ੨ x ੩

ਪ ਨ ਧ ਸੰ ਸੰ ਸੰ ਸੰ ਟ ਰੰ ਸੰ ਨ ਧ ਨੁ ਧ ਪ ||
- ਹੀ - ਵ ਸਹਿ - ਸਾ - ਧ ਕੈ - ਸੰ - ਗਾ - ||
੧ ੨ x

॥ ਅੰਤ੍ਰਾ ॥

ਗ ਪ ਨ ਧ ਸੰ ਟ ਸੰ ਸੰ ਗੰ ਰੰ ਗੰ ਮੰ ਗੰ ਰੰ ਸੰ ਸੰ |
ਖਿ ਨ ਮ ਹਿ ਥਾ - ਪ ਨਿ ਵਾ - ਜੇ - ਨਾ - ਕੁ ਰ |
੩ ੧ ੨ x

ਗੰ ਟ ਰੰ ਸੰ ਧ ਨੁ ਧ ਪ ਮ ਗ ਗ ਮ ਰ ਸ ਰ ਸ ਟ |
ਨੀ - ਚ ਕੀ - ਟ ਤੇ - ਕ ਰਹਿ - ਰਾ ਜੰ - ਗਾ - ||
੩ ੧ ੨ x

[ਬਾਕੀ ਸਭ ਤੁਕਾਂ ਅੰਤ੍ਰੇ ਤੇ]

ਰਾਗ ਭੋਪਾਲੀ (ਭੂਪ) ਤ੍ਰੈ ਤਾਲ

ਵਾਦੀ ਸੂਰ-ਗ । ਸੰਵਾਦੀ ਸੂਰ-ਧ । ਸਮਾਂ ਸਾਂਝ ਕਾਲ ।

ਕਲਿਆਨੁ ਭੋਪਾਲੀ ਮਹਲਾ ੪ ॥

ਪਾਰ ਬ੍ਰ ਮੁ ਪਰਮੇਸੁਰੁ ਸੁਆਮੀ ਦੂਖ ਨਿਵਾਣੁ ਨਾਰਾਇਣੁ
ਸਗਲ ਭਗਤ ਜਾਚਹਿ ਸੁਖ ਸਾਗਰ ਭਵਨਿਧ ਤਰਨ ਹਰਿ
ਬਿੰਤਾਮਣੇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਦਾਨੁ ਵਇਆਲ ਜਗਦੀਸ
ਵਮੋਦਰ ਹਰਿ ਅੰਤਰ ਜਾਮੀ ਗੋਬਿੰਦੇ । ਤੇ ਨਿਰਭਉ ਜਿਨ
ਸ੍ਰੀ ਰਾਮੁ ਧਿਆਇਆ ਗੁਰਮਤਿ ਮੁਰਾਰਿ ਹਰਿ ਮੁਕੰਦੇ ॥
ਜਗਦੇਸੁਰ ਚਰਨ ਸਰਨ ਜੋ ਆਏ ਤੇ ਜਨ ਭਵਨਿਧ ਪਾਰਿ
ਪਰੇ ॥ ਭਗਤ ਜਨ ਕੀ ਪੈਜ ਹਰਿ ਰਾਖੈ ਜਨ ਨਾਨਕ ਆਪਿ
ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ ॥ ੨ ॥ ੧ ॥ ੭ ॥

-ਅਸਥਾਈ -

ਸ ਰ ਗ ਸ ੁ ੁ ਧ ਸ ਰ ਗ ੁ ਗ ਗ ਪ ੁ ਰ ਗ ੁ |
 ਪਾ - ਰ ਬ੍ਰਹ - ਮੁਪ ਰ ਮੇ - ਸੁਰੁ ਸੁਆ - ਮੀ - |
 x   ੩   ੧   ੨

ਸ ਰ ਗ ਰ ਗ ਪ ਧ ਪਧ ਸੰ ੁ ਧ ਪ ਗ ਰ ਸ ੁ ||
 ਦੁ - ਖ ਨਿ ਵਾ - ਰ ਨੁ - ਨਾ - ਰਾ - ਇ - ਏ - ||
 x   ੩   ੧   ੨

॥ ਅੰਤ੍ਰਾ ॥

ਗ ਗ ਗ ਗ ਪ ਪ ਧ ਪਧ ਸੰਸੰ ੁ ਸੰ ਰੇ ਧ ੁ ਸੰਸੰ |
 ਸ ਗ ਲ ਭ ਗ ਤ ਜਾ - - ਚਹਿ - ਸੁ ਖ ਸਾ - ਗ ਰ |
 x   ੩   ੧   ੨

ਸੰ ਰੇ ਗੰ ਰੇ ਸੰ ਧ ਪ ਪ ਧ ਸੰ ੁ ਧ ਪ ਗ ਰ ਸ ||
 ਭ ਵ ਨਿ ਧ ਤ ਰ ਣ ਹ ਰਿ ਚਿੰ - ਤਾ - ਮ ਏ - ||
    ੩   ੧   ੨

॥ ਦੂਜਾ ਅੰਤ੍ਰਾ ॥

ਗ ਗ ਗ ਗੁ ਪ ਪ ਧ ਪਧ ਸੰ ਟ ਸੰ ਰੰ ਧ ਧ ਸੰ ਸੰ |
ਦੀ - ਨ ਦਇ ਆ ਲ ਜਾ ਗ - ਦੀ ਸ ਦ - ਮੋ - ਦ ਰ |
x   ੩   ੧   ੨

ਧ ਧ ਧ ਟ ਸੰ ਸੰ ਰੰ ਟ ਸੰ ਰੰ ਗੰ ਰੰ ਸੰ ਧ ਪ ਟ
ਹ ਰਿ ਅੰ - ਤ ਰ ਜਾ - ਮੀ - ਗੋ - ਬਿੰ - ਦੋ -
x   ੩   ੧   ੨

ਸੰ ਗੰ ਰੰ ਗੰ ਸੰ ਰੰ ਸੰ ਧ ਸੰ ਸੰ ਧ ਪ ਗੁ ਰ ਗੁ ਟ
ਤੇ - ਨਿ ਰ ਭ ਉ ਜਿ ਨ ਸੀ ਗੀ ਰਾ ਮ ਧਿਆ - ਇਆ -
x   ੩   ੧   ੨

ਸ ਰ ਗ ਪ ਧ ਸੰ ਪ ਧ ਸੰ ਸੰ ਧ ਪ ਗ ਰ ਸ ਟ |
ਗੁ ਰ ਮ ਤ ਮੁ ਰਾ - ਰ ਹ ਰਿ ਮੁ - ਕੰ - ਦੋ - |
x   ੩   ੧   ੨

॥ ਤੀਜਾ ਅੰਤ੍ਰਾ ॥

ਗ ਗ ਗ ੭ ਪ ਪ ਧ ਧ ਪ ਧ ਸੰ ਸੰ ਸੰ ਧ ਰੰ ਸੰ |
ਜ ਗ ਦੀ - ਸੁ ਰ ਚ ਰ ਨ ਸ ਰ ਨ ਜੋ ਆ - ਏ |
x   ੩   ੧   ੨

ਧ ੭ ਧ ਧ ਸੰ ਸੰ ਰੰ ਰੰ ਸੰ ਰੰ ਗੰ ਰੰ ਸੰ ਧ ਪ ੭
ਤੇ - ਜ ਨਿ ਭ ਵ ਨਿ ਧ ਪਾ - ਰ ਪ ਰੇ - - -
x   ੩   ੧   ੨

ਸੰ ਗੰ ਰੰ ਗੰ ਸੰ ਰੰ ਸੰ ਧ ਸੰ ਸੰ ਧ ਪ ਗ ਰ ਗ ੭
ਭ ਗ ਤ ਜ ਨਾ - ਕੀ - ਪੈ ਜ ਹ ਰਿ ਭਾ - ਖੈ -
x   ੩   ੧   ੨

ਸ ਰ ਗ ਪ ਧ ਸੰ ਸੰ ਧ ਪ ਸੰ ਸੰ ਧ ਪ ਗ ਰ ਸ |
ਨਾ - ਨ ਕ ਆ - ਪਿ ਹ ਡਿ ਕਿ ਰ ਪਾ ਕ ਰੇ - - |
x   ੩   ੧   ੨

ਰਾਗ ਕੇਦਾਰਾ ਤ੍ਰੈ ਤਾਲ

ਵਾਦੀ ਸ੍ਰ-ਮ । ਸੰਵਾਦੀ ਸ੍ਰ ਸ । ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਵ੍ਰਸਰਾ ਪਹਿਰ

ਕੇਦਾਰਾ ਮਹਲਾ ੫ ॥

ਰਸਨਾ ਰਾਮ ਰਾਮ ਬਖਾਨੁ ॥ ਗੁਨ ਗੁਪਾਲ ਉਚਾਰੁ ਦਿਨੁ ਰੋਨਿ
ਭਏ ਕਲ ਮਲਹਾਨ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਤਿਆਗਿ ਚਲਨਾ ਸਗਲ
ਸੰਪਤ ਭਾਲੁ ਸਿਰ ਪਰਿ ਜਾਨੁ ॥ ਮਿਥਨ ਮੋਹ ਦੁਰੰਤ ਆਸਾ
ਬੂਠੁ ਸਰ ਪਰ ਮਾਨੁ ॥ ੧ ॥ ਸਤਿ ਪੁਰਖ ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ
ਰਿਦੇ ਧਾਰਹੁ ਧਿਆਨੁ ॥ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਲਾਭੁ ਨਾਨਕ ਬਸਤੁ
ਇਹ ਪਰਵਾਨੁ ॥ ੨ ॥ ੩ ॥ ੧੧ ॥

ਅਸਥਾਈ

ਮ ਮ ਪ ਟ ਟ ਧ ਟ ਟ ਮਾ ਪ ਟ ਮਾਪ ਧਪ ਮ ਰ ਸ |
 ਰ ਸ ਨਾ - - ਰਾ - - ਮ ਰਾ - ਮ-ਬ-ਖਾ - ਨ |
 ੩ ੧ ੨ x

ਸ ਰ ਸ ਮ ਟ ਪ ਧ ਮਾ ਪ ਪ ਧ ਸੰ ਧ ਟ ਮਾ ਪ ਮ ਟ ਪ
 ਗੁ ਨ ਗੋ ਪਾ - ਲ ਉ ਰਾ - ਰ ਦਿ ਨ ਰੈ - - ਨ ਭ - ਏ
 ੩ ੧ ੨ x ੩

ਟ ਟ ਧ ਟ ਟ ਮਾ ਪ ਟ ਮਾਪ ਧਪ ਮ ਰ ਸ ||
 - - ਕ - - ਲ ਮ - ਲ - - ਹਾ - ਨੁ ||
 ੧ ੨ x

॥ ਅੰਤ੍ਰਾ ॥

ਪ ਟ ਟ ਪ ਸੰ ਸੰ ਸੰ ਟ ਟ ਸੰ ਸੰ ਸੰ ਸੰ ਰੰ ਸੰ ਸੰ |
ਤਿਆ -- ਗ ਚ ਨ ਲ ਨਾ -- ਸ -- ਗ ਲ ਸੰ -- ਪ ਤ |
x   ੩   ੧   ੨

ਟ ਧ ਟ ਨ ਸੰ ਰੰ ਸੰ ਸੰ ਸੰ ਟ ਧ ਟ ਮਾ ਟ ਪ ਟ ਮੰ ਗੰ ਮੰ ਰੰ
-- ਗਾ -- ਲ ਸਿ ਰ ਪ ਰ ਜਾ -- -- -- -- ਨ -- ਮਿ ਥ ਨ --
x   ੩   ੧   ੨   x

ਸੰ ਰੰ ਸੰ ਟ ਸੰ ਧ ਟ ਪ ਧ ਮਾ ਪ ਟ ਮਾ ਪ ਧ ਨ ਸੰ ਰੰ ਸੰ ਸੰ
ਮੋ -- ਹ -- ਦੁ ਰੰ -- ਤ ਆ -- ਸਾ -- ਭੂ -- ਠੁ -- ਸਿ ਰ ਪ ਰ
੩   ੧   ੨   x   ੩

ਸੰ ਟ ਧ ਟ ਮਾ ਪ ਮਾ ਪ ਧ ਪ ਮ ਰ ਸ ||
ਮਾ . -- -- -- -- ਨ -- -- ||
੧   ੨   x

[ਥਾਕੀ ਤੁਕਾਂ ਅੰਤ੍ਰੇ ਪੁਰ ਹੀ ਹਨ

ਰਾਗ ਸਾਰੰਗ ਝੱਪ ਤਾਲ

ਵਾਦੀ ਸ੍ਰ-ਰ । ਸੰਵਾਦੀ ਸ੍ਰ-ਪ । ਸਮਾਂ ਦਿਨ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਰ
ਰਾਗੁ ਸਾਰੰਗ ਮਹਲਾ ੯ ॥

ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਤੋਰੇ ਕੋਨ ਸਹਾਈ ॥ ਕਾਂਕੀ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਸੁਤ
ਬਨਿਤਾ ਕੋ ਬਾਹੂ ਕੋ ਭਾਈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਧਨੁ ਧਰਨੀ
ਅਰੁ ਸੰਪਤਿ ਸਗਰੀ ਜੋ ਮਾਨਿਓ ਅਪਨਾਈ ॥ ੧ ॥
ਵੀਨ ਦਇਆਲ ਸਦਾ ਦੁਖ ਭੰਜਨ ਤਾ ਸਿਉ ਰੁਚ ਨਾ
ਬਢਾਈ ॥ ਨਾਨਕ ਕਹਤ ਜਗਤ ਸਭ ਮਿਥਿਆ ਜਿਉ ਸੁਪਨਾ
ਹੋਨਾਈ ॥ ੨ ॥ ੧ ॥

ਅਸਥਾਈ

ਸੰ ਸ ਰ ਮ ਪ ਮ ਰ ਟ ਸ ਟ ਟ ਟ

ਹ ਰਿ ਬਿ - ਨੁ - ਤੇ - ਰੋ - - -

੧ ੨ x ੩

ਨ ਪ ਨੁ ਟ ਪ ਮ ਟ ਰ ਟ ਸ ਨੁ ਸ ਰ ਟ ਸ ਨੁ ਪ ਨੁ

ਕੋ - ਨਾ - ਸ ਹਾ - ਈ - - ਕਾਂ - ਕਾ - - ਮਾਂ - ਤ

੧ ੨ x ੩ ੧ ੨ x ੩

ਟ ਸ ਨੁ ਸ ਰ ਟ ਮ ਮ ਰ ਸ ਟ ਟ ਨੁ ਸ ਰ ਮ ਟ ਪ ਨੁ

- ਪਿ ਤਾ - ਸੁ - ਤ ਬਨਿ ਤਾ - - ਕੋ - ਕਾ - - ਹੁ -

੧ ੨ x ੩ ੧ ੨ x

ਮ ਪ ਟ ਨ ਸੰ ਰੰ ਟ ਸੰ ਨੁ ਪ ਮ ਰ ਸ

ਕੋ - - ਭਾ - - - - - ਈ - -

੩ ੧ ੨ x ੩

॥ ਅੰਤ੍ਰਾ ॥

ਮ ਪ ਨੁ ਪ ਨ ਸੰ ੭ ਸੰ ੭ ਸੰ ਨ ਸੰ ਰੰ ੭ ਸੰ ਨ ਸੰ ਨੁ
ਧ ਨੁ ਧ - ਰ ਨੀ - ਅ - ਰੁ ਸੰ - ਪ - ਤਿ ਸ ਗ ਰੀ
੧ ੨ x ੨ ੧ ੨ x ੩
੫ ੭
- -

ਨ ਸੰ ਰੰ ਮੰ ਓ ਰੰ ਓ ਸੰ ਓ ਸੰ ਨ ਸੰ ਰੰ ਓ ਸੰ ਨੁ ਪ ਮ
ਜੋ - ਮਾ - - ਨਿਉ - ਅ - ਪ ਨਾ - - - - - ਈ
੧ ੨ x ੩ ੧ ੨ x ੩
ਰ ਸ
--

[ਬਾਕੀ ਸਭ ਤੁਕਾਂ ਅੰਤ੍ਰੇ ਤੇ ਹੀ ਹਨ]

ਗਾਗ ਭੀਮ ਪਲਾਸੀ ਤੈ ਤਾਲ

ਵਾਦੀ ਸ਼ੁਰ-ਮ । ਸੰਵਾਦੀ ਸ਼ੁਰ-ਸ । ਸਮਾਂ ਦਿਨ ਦਾ ਤੀਜਾ ਪਹਿਰ
ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੫ ॥

ਚਤੁਰਦਿਸਾ ਕੀਨੋ ਬਲੁ ਅਪਨਾ ਸਿਰ ਉਪਰਿ ਕਰੁ ਧਾਰਿਓ ॥
ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਟਾਖ ਅਵਲੋਕਨੁ ਕੀਨੋ ਦਾਸ ਕਾ ਦੂਖ ਬਿਦਾਰਿਓ
॥ ੧ ॥ ਹਰਿ ਜਨ ਰਾਖੇ ਗੁਰ ਗੋਵਿੰਦ ॥ ਕੰਠਿ ਲਾਏ
ਅਵਗੁਣੁ ਸਭਿ ਮੋਟੇ ਦਇਆਲ ਪੁਰਖ ਬਖਸੰਦ ॥ ਰਹਾਉ ।
ਜੋ ਮਾਗਹਿ ਠਾਕੁਰ ਅਪਨੇ ਤੇ ਸੋਈ ਸੋਈ ਦੇਵੈ ॥ ਨਾਨਕ ਦਾਸੁ
ਮੁਖ ਤੇ ਜੋ ਬੋਲੈ ਈਹਾ ਉਹਾ ਸਚ ਹੋਵੈ ॥ ੨ ॥ ੧੪ ॥
॥ ੫੪੫ ॥

॥ ਅਸਥਾਈ ॥

ਪ ਨੁ ਧ ਪ ਮ ਪ ਗੁ ਮ ਪ ਪ ਗੁ ਮ ਗੁ ਰ ਸ ਽
 ਹ ਰਿ ਜ ਨ ਰਾ - ਖੋ - ਗੁ ਰ ਗੋ - ਵਿੰ - ਦ -
 x   ੩   ੧   ੨

ਨੁ ਽ ਸ ਮ ਽ ਮ ਗੁ ਮ ਪ ਨੁ ਧ ਪ ਮ ਗੁ ਰ ਸ   ਨੁ
 ਕੰ - ਠਿ ਲਾ - ਏ ਅ ਵ ਗੁ ਣੁ ਸ ਭਿ ਮੇ - ਏ - ਦਇਆ
 x   ੩   ੧   ੨   x

ਨ ਗੁ ਮ ਪ ਨੁ ਸੰ ਰੰ ਸੰ ਽ ਨੁ ਽ ਧ ਽ ਪ ਽
 - ਲ ਪੁ ਰ ਖ ਬ ਖ ਸੰ - - - - - ਦ -
                  ੩   ੧   ੨

॥ ਅੰਤਾ ॥

ਪ ਪ ਪ ਪ ਮ ਪ ਗੁ ਮ ਪ ਽ ਨੁ ਨੁ ਸੰ ਸੰ ਸੰ ਽
 ਚ ਤੁ ਰ ਦਿ ਸਾ - ਕੀ - ਨੋ - ਬ ਲੁ ਅ ਪ ਣਾ -
                  ੩   ੧   ੨   x

ਪ ਨੁ ਸੰ ਗੁ ਰੰ ਰੰ ਸੰ ਸੰ ਪ ਨੁ ਸੰ ਨੁ ਧ ਧ ਪ ਽ ਮ
 ਸਿ ਰ ਉ - ਪ ਰਿ ਕ ਰੁ ਧਾ - - - - - ਰਿਉ - ਕ੍ਰਿ
                  ੩   ੧   ੨   x   ੩

੪੯

ਮ ਮ ਮ ਓ ਮ ਗੁ ਮ ਪ ਨੁ ਧ ਪ ਗੁ ਓ ਰ ਸ ਨੁ ਸ ਗੁ ਮ
 ਪਾ ਕ ਟਾ - ਖ ਅ ਵ ਲੋ ਕ ਨ ਕੀ - ਨੋ - ਦਾ - ਸ ਕਾ
                   ੧   ੨   ੪   ੩

ਪ ਨੁ ਸੰ ਰੰ ਨੁ ਨੁ ਧ ਪ
 ਦੂ - ਖ ਬਿ ਦਾ - ਰਿਉ -
 ੧   ੨

[ਬਾਕੀ ਸਭ ਤੁਕਾਂ ਅੰਤ੍ਰੇ ਤੇ ਹਨ]

ਰਾਗ ਤਿਲੰਗ ਤ੍ਰੈ ਤਾਲ

ਵਾਦੀ ਸ੍ਰ-ਗ । ਸੰਵਾਦੀ ਸ੍ਰ-ਨ । ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਰ

ਤਿਲੰਗ ਮਹਲਾ ੫ ॥

ਮੀਰਾਂ ਵਾਨਾਂ ਦਿਲ ਸੋਚ ॥ ਮੁਹਬਤੇ ਮਨਿ ਤਨਿ ਬਸੈ
ਸਾਹ ਬੰਦੀ ਮੋਚ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਦੀਦਨੇ ਦੀਦਾਰ ਸਾਹਿਬ
ਕਛੁ ਨਹੀ ਇਸਕਾ ਮੋਲੁ ॥ ਪਾਕ ਪਰਵਦਗਾਰ ਤੂ ਖੁਦਿ ਖਸਮੁ
ਵਡਾ ਅਤੋਲੁ ॥ ੧ ॥ ਦਸਤਗੀਰੀ ਦੇਹਿ ਦਿਲਾਵਰ ਤੂਹੀ ਤੂਹੀ
॥ ਕਰਤਾਰ ਕੁਦਰਤਿ ਕਰਣ ਮਾਲਕ ਨਾਨਕ ਤੇਰੀ
ਟੇਕ ॥ ੨ ॥ ੫ ॥

॥ ਅਸਥਾਈ ॥

ਗ ਮ ਪਨੁ ਪਮ ਪ ਨ ਸੰ ਨੁ ਪ ਗ ਽ ਮ ਗ ਽ ਽ ਸ |
ਮੀ - ਗਾਂ - - - ਦਾ - ਨਾ - ਦਿ - ਲ ਸੋ - - ਚ |
੨   x   ੩   ੧

ਗ ਮ ਪਨੁ ਪਮ ਪ ਨ ਸੰ ਨੁ ਪ ਗ ਽ ਮ ਗ ਽ ਽ ਮ ਗ
ਮੀ - ਗਾਂ - - - ਦਾਂ - ਨਾ - ਦਿ - ਲ ਸੋ - - - ਚ
੨   x   ੩   ੧

਽ ਸ ਽ ਨੁ ਸ ਗ ਮ ਪ ਽ ਗ ਮ ਨੁ ਪ ਽ ਨੁ ਪ ਮ ਗ ਮ
- - - ਮੁੰ - ਹ ਬ ਤੇ - ਮ ਨਿ ਤ ਨਿ - ਬ ਸੈ - ਸ ਚੁ
                    x   ੩   ੧   ੨

ਪ ਨ ਸੰ ਰੰ ਸੰ ਨੁ ਪ ਮ ਗ ਽ ਽ ਸ |
ਸਾ - ਹ - ਬੀ - ਦੀ - ਮੋ - - ਚ |
x   ੩   ੧

॥ ਅੰਤ੍ਰਾ ॥

, ਗ ਽ ਮ ਪ ਽ ਨੁ ਪ ਪ ਨ ਸੰ ਰੰ ਸੰ ਨ ਸੰ ਸੰ |
- ਦੀ - ਦ ਨੇ - ਦੀ - ਦਾ - - ਰ ਸਾ - ਹਿ ਬ |
x   ੩   ੧   ੨

ਪ੨

, ਨ ਨ ਨ ਸੰ ਸੰ ਸੰ ਽ ਪ ਨ ਸੰ ਰੰ ਸੰ ਨੁ ਪ ਽ ਨ ਸੰ
 - ਕਿ ਛੁ ਨਹੀ ਇ ਸ ਕਾ - ਮੋ - - - - ਲੁ - ਪਾ -

x   ੩   ੧   ੨   x

ਗੰ ਮੰ ਗੰ ਗੰ ਸੰ ਸੰ ਨ ਸੰ ਰੰ ਸੰ ਨੁ ਪ ਮ ਗ ਗ ਮ ਪ ਨੁ
 - ਕ ਪ ਰ ਵ ਵ ਗਾ - - ਰ ਤੂ - ਖੁ ਦਿ ਖ - ਸ ਮ

੩   ੧   ੨   x

ਪ ਮ ਗ ਮ ਗ ਽ ਽ ਸ ||

ਵ - ਡਾ ਅ ਤੇ - - ਲ ||

੩   ੧

[ਬਾਕੀ ਸਭ ਤੁਕਾਂ ਅੰਤ੍ਰੇ ਤੇ ਹਨ।

ਰਾਗ ਬਾਗੇਸ਼੍ਵਰੀ ਦੁੱਤ ਇਕ ਤਾਲ

ਵਾਦੀ ਸੁਰ--ਮ । ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ--ਸ । ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਰ

ਰਾਗੁ ਜੈਜਾ ਵੰਤੀ ਮਹਲਾ ੯ ॥

ਰਾਮ ਸਿਮਰ ਰਾਮ ਸਿਮਰ ਇਹੈ ਤੇਰੈ ਕਾਜਿ ਹੈ ॥ ਮਾਇਆ ਕੋ
ਸੰਗੁ ਤਿਆਗਿ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਕੀ ਸਰਨਿ ਲਾਗ ॥ ਜਗਤ ਸੁਖ ਮਾਨੁ
ਮਿਥਿਆ ਬੁਠੋ ਸਭ ਸਾਜੁ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸੁਪਨੇ ਜਿਉ
ਧਨੁ ਪਛਾਨ ॥ ਕਾਹੇ ਪਰ ਕਰਤ ਮਾਨੁ ॥ ਬਾਰੂ ਕੀ ਭੀਤ ਜੈਸੇ
ਬਸੁਧਾ ਕੋ ਰਾਜੁ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਨਾਨਕ ਜਨ ਕਹਤ ਬਾਤ ॥
ਬਿਨਸਿ ਜੈਹੈ ਤੇਰੇ ਗਾਤ ॥ ਛਿਨੁ ਛਿਨੁ ਕਰਿ ਗਇਓ ਕਾਲੁ
ਤੋਸੇ ਜਾਤੁ ਆਜੁ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ੧ ॥

॥ ਅਸਥਾਈ ॥

ਗੁ ਰ ਸ ਨੁ ਧ ਨੁ ਸ ਗੁ ਮ ਧ ਨੁ ਸੰ ਨੁ ਟ ਨੁ ਧ ਟ ਮ
ਰਾ - ਮ ਸਿ ਮ ਰੇ ਰਾ - ਮ ਸਿ ਮ ਰ ਇ - ਹੈ ਤੇ - ਹੈ
੧ x ੨ x ੩ ਓ ੧ x ੨

ਪ ਧ ਮ ਗੁ ਰ ਸ
ਕਾ - ਜਿ ਹੈ - -
x ੩ ਓ

॥ ਅੰਤਾ ॥

ਗੁ ਟ ਮ ਧ ਟ ਨੁ ਸੰ ਸੰ ਸੰ ਸੰ ਟ ਸੰ ਨੁ ਟ ਸੰ ਰੇ ਟ
ਮਾ - - ਇਆ - ਕੋ ਸੰ ਗ ਤਿਆ - ਗ ਪੁ - ਭਾਜੁ -
੧ x ੨ x ੩ ਓ ੧ x ੨
ਰੇ ਸੰ ਸੰ ਸੰ ਨੁ ਧ ਪ ਧ ਨੁ ਸੰ ਗੁ ਗੁ ਰੇ ਰੇ ਰੇ ਸੰ ਸੰ
ਕੀ ਸ ਰ ਨਿ ਲਾ - ਗ ਜ ਗ ਤ ਸੁ - ਖ ਮਾ - ਨੁ ਮਿ ਥਿ
x ੩ ਓ ੧ x ੨ x ੩ ਓ

ਸੰ ਨੁ ਟ ਨੁ ਧ ਟ ਮ ਪ ਧ ਮ ਗੁ ਰ ਸ
ਆ ਭੂ - ਠੋ ਸ - ਭਾ ਸਾ - ਜੁ ਹੈ - -
੧ x ੨ x ੩ ਓ

[ਬਾਕੀ ਸਭ ਤੁਕਾਂ ਅੰਤ੍ਰੇ ਤੇ ਹਨ।

ਰਾਗ ਭੈਰਉ ਤੈ ਤਾਲ

ਵਾਦੀ ਸ੍ਰ-ਧੁ । ਸੰਵਾਦੀ ਸ੍ਰ-ਰੁ । ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਚੌਥਾ ਪਹਿਰ

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫॥

ਉਠਤ ਸੁਖੀਆ ਬੈਠਤ ਸੁਖੀਆ ॥ ਭਉ ਨਹੀਂ ਲਾਗੈ ਜਾਂ ਐਸੇ
ਬੁਝੀਆ ॥ ੧ ॥ ਰਾਖਾ ਏਕੁ ਹਮਾਰਾ ਸੁਆਮੀ ॥ ਸਗਲ
ਘਟਾਂ ਕਾ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸੋਇ ਅਚਿੰਤਾ
ਜਾਗਿ ਅਚਿੰਤਾ ॥ ਜਹਾਂ ਕਹਾਂ ਪ੍ਰਭੁ ਤੂੰ ਵਰਤੰਤਾ ॥ ੨ ॥ ਘਰ
ਸੁਖ ਵਸਿਆ ਬਾਹਰਿ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਗੁਰਿ ਮੰਤ੍ਰ
ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ ॥ ੩ ॥ ੨ ॥

— ਅਸਥਾਈ —

ਮ ਟ ਪ ਟ ਧੁ ਟ ਪ ਪ ਗ ਮ ਪ ਮ ਗ ਰੁ ਟ ਸ |
 ਰਾ - ਖਾ - ਏ - ਕ ਹ ਮਾ - ਰਾ - ਸੁਆ - - ਮੀ |
 ੩ ੧ ੨ x

ਧੁ ਧੁ ਨ ਸ ਰੁ ਟ ਸ ਟ ਗ ਮ ਪ ਮ ਗ ਰੁ ਟ ਸ ||
 ਸੰ ਗੰ ਲ ਘਟਾਂ - ਕਾ - ਅੰ - ਤ ਰ ਜਾ - - ਮੀ ||
 ੩ ੧ ੧ x

॥ ਅੰਤ੍ਰਾ ॥

ਮ ਟ ਪ ਪ ਧੁ ਧੁ ਨ ਟ ਸੰ ਟ ਸੰ ਸੰ ਰੁੰ ਰੁੰ ਸੰ ਟ |
 ਊ - ਠ ਤ ਸੁ ਖੀ ਆ - ਬੋ - ਠ ਤ ਸੁ ਖੀ ਆ - |
 ੩ ੧ ੩ x

ਸੰ ਰੁੰ ਗੰ ਰੁੰ ਸੰ ਰੁੰ ਸੰ ਸੰ ਧੁਨ ਸੰਨ ਧੁ ਪ ਮ ਗ ਰੁ ਸ ||
 ਭ ਉ ਨ ਹੀ ਲਾ - ਗੇ ਜਾਂ ਐ - - - ਸੇ - ਬੁ ਬੀ ਆ - ||
 ੩ ੧ ੨ x

[ਥਾਕੀ ਸਭ ਤੁਕਾਂ ਅੰਤ੍ਰੇ ਤੇ ਹਨ ।

ਰਾਗ ਆਸਾਵਰੀ ਤ੍ਰੈ ਤਾਲ

ਵਾਦੀ ਸ੍ਰ-ਧੁ । ਸੰਵਾਦੀ ਸ੍ਰ-ਗੁ । ਸਮਾਂ ਦਿਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪ ਹਰ

ਆਸਾਵਰੀ ਮਹਲਾ ੪ ॥

ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਰਾਮੁ ਬਤਾਵਹੁ ਗੀ ਮਾਈ ਮੇਰੇ ॥ ਹਉਂ ਹਰਿ ਬਿਨ
ਬਿਨੁ ਪਲੁ ਰਹਿ ਨ ਸਕਉ ਜੈਸੇ ਕਰਹਲੁ ਬੇਲ ਰਿਝਾਈ ॥ ੧ ॥
ਹਮਰਾ ਮਨੁ ਬੈਰਾਗ ਬਿਕਰਤ ਭਇਉ ਹਰਿ ਦਰਸਨ ਮੀਤ ਕੈ
ਤਾਈ ॥ ਜੈਸੇ ਅਲਿ ਕਮਲਾ ਬਿਨੁ ਰਹਿ ਨ ਸਕੈ ਤੈਸੇ ਮੋਹਿ
ਹਰਿ ਬਿਨ ਰਹਨੁ ਨਾ ਜਾਈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਰਾਮੁ ਸਰਣਿ
ਜਗਦੀਸਰ ਪਿਆਰੇ ਮੋਹਿ ਸਰਧਾ ਪੂਰਿ ਹਰਿ ਗੁਸਾਈ ॥ ਜਨ
ਨਾਨਕ ਕੇ ਮਨਿ ਅਨਦੁ ਹੋਤ ਹੈ ਹਰਿ ਦਰਸਨੁ ਨਿਮਖ
ਵਿਸਾਈ ॥ ੨ ॥ ੨ ॥ ੩੯ ॥ ੧੩ ॥ ੧੫ ॥ ੬੭ ॥

॥ ਅਸਥਾਈ ॥

ਮ ਪ ਸੰ ਧੁ ਟ ਪ ਪ ਧੁ ਮ ਪ ਧੁ ਮ ਪ ਗੁ ਗੁ ਰ ਸ ਟ
ਪ੍ਰੀ ਤ ਮ ਰਾ - ਮੁ ਬ ਤਾ - ਵਹੁ ਰੀ- ਮਾ ਈ ਮੇ ਰੋ -

੧ ੨ x ੩

ਮ ਪ ਸੰ ਧੁ ਟ ਪ ਪ ਧੁ ਮ ਪ ਧੁ ਮ ਪ ਗੁ ਗੁ ਰ ਸ ਸ
ਪ੍ਰੀ ਤ ਮ ਰਾ - ਮੁ ਬ ਤਾ - ਵਹੁ ਰੀ- ਮਾ ਈ ਮੇ ਰੋ ਹ

੧ ੨ x ੩

ਰ ਮ ਮ ਪ ਪ ਮ ਪ ਧੁ ਧੁ ਪ ਮ ਪ ਗੁ ਗੁ ਰ ਸ ਸ ਰ ਮ
ਉ ਹ ਰਿ ਬਿ ਨ ਖਿ ਨ ਪ ਲੁ ਰ- ਹਿ ਨ ਸ ਕ ਉ ਜੈ - ਜੈ

੧ ੨ x ੩

ਟ ਪ ਧੁ ਸੰ ਸੰ ਸੰ ਰੰ ਗੁ ਰੰ ਸੰ ਧੁ ਟ ਪ ਟ ਟ
- ਕ ਰ ਹ ਲ ਬੈ- - ਲ ਰਿ ਤਾ - ਈ - -

੧ ੨ x ੩

॥ ਅੰਤ੍ਰਾ ॥

ਮ ਮ ਪ ਟ ਧੁ ਧੁ ਪ ਧੁ ਸੰ ਟ ਸੰ ਸੰ ਰੰ ਰੰ ਨੁ ਸੰ ਸੰ
ਹ ਮ ਰਾ - ਮ ਨੁ ਬੈ - ਰਾ - ਗ ਬਿ ਕਰ ਤ ਭ ਇਉ

x ੩ ੧ ੨

੫੬

ਪ ਧੁ ਸੰ ਰੰ ਸੰ ਰੰ ਗੁੰ ਰੰ ਸੰ ਨੁ ਸੰ ਰੰ ਸੰ ਧੁ ੭੫ ੭੫
 ਹ ਰਿ ਵ ਰ ਸ- - ਨ - ਮੀ - ਤ ਕੋ ਤਾ - ਈ - ਜੈ
 x ੧ ੩ ੧ ੨ x

੭੫ ੭੫ ਧੁ ਪਮ ਪ ਗੁ ਗੁ ਰ ਮਮ ਗੁ ਰ ਸ ੭੫
 - ਸੇ - ਅ ਲਿ ਕ- ਮ ਲਾ ਬਿ ਨੁ ਰਹਿ ਨ ਸ ਰੈ - ਤੈ
 ੩ ੧ ੨ x

ਰ ਮ ੭੫ ਪ ਪ ਧੁ ਸੰ ਸੰ ਸੰ ਰੰ ਗੁੰ ਰੰ ਸੰ ਨੁ ਸੰ ਧੁ
 - ਸੇ - ਮੋ ਹਿ ਜ ਰਿ ਬਿ ਨ ਰ- ਹ ਨੁ ਨ ਜਾ - ਈ
 ੩ ੧ ੨ x

੭੫ ੭੫ ||
 - - - - ||
 ੩

[ਬਾਕੀ ਸਭ ਤੁਕਾਂ ਅੰਤ੍ਰੇ ਤੇ ਹਨ ।

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ ਤ੍ਰੈ ਤਾਲ

ੴ ਸ੍ਰ-ਧੁ। ਸੰਵਾਈ ਸ੍ਰ-ਰੁ। ਸਮਾਂ ਦਿਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਰ

ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੯ ॥

ਹਰਿ ਕੋ ਨਾਮੁ ਸਦਾ ਸੁਖਵਾਈ ॥ ਜਾਕਉ ਸਿਮਰ ਅਜਾਮਲੁ
ਉਧਰਿਓ ਗਨਕਾ ਹੂ ਗਤ ਪਾਈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਪੰਚਾਲੀ
ਕਉ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈ ਰਾਮਨਾਮ ਸੁਧਿ ਆਈ ॥ ਤਾਕੋ ਦੁਖੁ
ਹਰਿਓ ਕਰੁਣਾ ਮੈ ਅਪਣੀ ਪੈਜ ਬਵਾਈ ॥੧॥ ਜਿਹ ਨਰ ਜਸੁ
ਕਿਰਪਾ ਨਿਧਿ ਗਾਇਓ ਤਾਕਉ ਭਇਓ ਸਹਾਈ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ
ਮੈ ਇਹੀ ਭਰੋਸੈ ਗਹੀ ਆਨ ਸਰਨਾਈ ॥ ੨ ॥ ੧ ॥

— ਅਸਥਾਈ —

ਗੁ ਪ ਮ ਪ ਧੁ ਪ ਮ ਗੁ ਮ ਰੁ ਸ ਸ ਰੁ ਗੁ ਮ ਰੁ ਟ ਸ ਟ
ਹ ਰਿ ਕੋ — — — ਨਾ ਮ ਸ ਦਾ — ਸੁ ਖ ਦਾ — ਈ —
੨   ੪   ੩   ੧

ਸ ਪ ਪ ਟ ਟ ਪ ਪ ਪ ਪ ਧੁ ਨੁ ਸੰ ਧੁ ਧੁ ਪ ਟ
ਹ ਰਿ ਕੋ — — ਨਾ ਮ ਸ ਦਾ — ਸੁ ਖ ਦਾ — ਈ —
੨   ੪   ੩   ੧

॥ ਅੰਤ੍ਰਾ ॥

ਗੁ ਮ ਧੁ ਨੁ ਸੰ ਸੰ ਸੰ ਸੰ ਨੁ ਟ ਸੰ ਰੁੰ ਨੁ ਸੰ ਧੁ ਪ
ਜਾ — ਕ ਉ ਸਿ ਮ ਰਿ ਅ ਜਾ — ਮ ਲੁ ਓ ਧ ਰਿ ਓ
੪   ੩   ੧   ੨

ਪ ਗੁੰ ਰੁੰ ਟ ਸੰ ਟ ਰੁੰ ਸੰ ਧੁ ਧੁ ਪ ਟ
ਗ ਨ ਕਾ — ਹੂ — ਗ ਤ ਪਾ — ਈ —
੪   ੩   ੧

[ਬਾਕੀ ਸਭ ਤੁਕਾ ਅੰਤ੍ਰੇ ਤੇ ਹਨ]

ਰਾਗ ਮਾਲਕੋਂਸ ਤੈ ਤਾਲ

ਵਾਦੀ ਸ੍ਰ-ਮ । ਸੰਵਾਦੀ ਸ੍ਰ-ਸ, ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਤੀਸਰਾ ਪਹਿਰ
ਥਾਵਨ ਅਖਰੀ ਮਹਲਾ ੫ ॥

ਪਉੜੀ ॥ ਛਛਾ ਛੋਹਰੇ ਦਾਸ ਤਮਾਰੇ ॥ ਦਾਸ ਦਾਸਨ ਕੇ ਪਾਨੀ
ਹਾਰੇ ਛਛਾ ਛਾਰੁ ਹੋਤੁ ਤੇਰੇ ਸੰਤਾ ॥ ਅਪਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੁਹੁ
ਭਗਵੰਤਾ ॥ ਫਾਡ ਸਿਆਨਪ ਬਹੁ ਚਤੁਰਾਈ ॥ ਸੰਤਨ ਕੀ
ਮਨ ਟੇਕ ਟਿਕਾਈ ॥ ਛਾਰੁ ਕੀ ਪੁਤਰੀ ਪਰਮ ਗੋਤਿ ਪਾਈ ॥
ਨਾਨਕ ਜਾ ਕਉ ਸੰਤ ਸਹਾਈ ॥

— ਅਸਥਾਈ —

ਗੁ ਮਗੁ ਸ ਧੁ ਨੁ ਸ ਮ ਮ ਯੁ ਮਗੁ ਮਗੁ ਸ |

ਛ - ਛਾ - ਛੋ ਹ ਰੇ - ਦਾ - ਸੁ ਮਾ - - ਰੇ - |

x   ੩   ੧   ੨

ਗੁ ਯੁ ਗੁ ਗੁ ਮ ਮ ਧੁ ਨੁ ਸੰ ਯੁ ਨੁ ਧੁ ਮਗੁ ਸ |

ਦਾ - ਸ ਦਾ ਸ ਨ ਕੋ - ਪਾ - ਨੀ - ਹਾ - ਰੇ - ||

x   ੩   ੧   ੨

॥ ਅੰਤ੍ਰਾ ॥

ਗੁ ਯੁ ਗੁ ਯੁ ਮ ਯੁ ਨੁ ਸੰ ਸੰ ਸੰ ਸੰ ਗੁ ਨੁ ਸੰ ਯੁ |

ਛ - ਛਾ - ਛਾ - ਰ ਹੋ - ਤ ਤੇ ਰੇ ਸੰ - ਤਾ - |

x   ੩   ੧   ੨

ਸੰ ਗੁ ਮੰ ਯੁ ਗੁ ਸੰ ਧੁ ਨੁ ਸੰ ਯੁ ਨੁ ਧੁ ਮਗੁ ਸ |

ਅ ਪ ਨੀ - ਕਿ ਰ ਪਾ ਕ ਰਹੁ - ਭਗ ਵੰ - ਤਾ - |

x   ੩   ੧   ੨

[ਬਾਕੀ ਸਭ ਤੁਕਾਂ ਅੰਤ੍ਰੇ ਤੇ ਹਨ ।

ਰਾਗ ਤੋਡੀ (ਟੋਡੀ) ਤ੍ਰੈ ਤਾਲ

ਵਾਦੀਸ਼੍ਰ-ਗੁ । ਸੰਵਾਦਸ਼੍ਰ-ਧੁ । ਸਮਾਂਦਿਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਰਾ
ਟੋਡੀ ਮਹਲਾ ੫ ॥

ਸ੍ਰਾਮੀ ਸਰਨਿ ਪਰਿਓ ਵਰਥਾਰੇ ॥ ਕੋਟਿ ਆਪਰਾਧ ਖੰਡਨ ਕੇ
ਦਾਤੇ ਤੁਝ ਬਿਨੁ ਕਉਨੁ ਉਧਾਰੇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਖੋਜਤ
ਖੋਜਤ ਬਹੁਪਰਕਾਰੇ ਸਰਬ ਅਰਥ ਬੀਚਾਰੇ ॥ ਸਾਧਸੰਗਿ
ਪਰਮਗਤਿ ਪਈਐ ਮਾਇਆ ਰਚਿ ਬੰਧਿ ਹਾਰੇ ॥ ੧ ॥ ਚਰਨ
ਕਮਲ ਸੰਗਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮਨਿ ਲਾਗੀ ਸੁਰਿਜਨ ਮਿਲੇ ਪਿਆਰੇ ॥
ਨਾਨਕ ਅਨਦ ਕਰੇ ਹਰਿ ਜਪਿ ਜਪਿ ਸਗਲੇ ਰੋਗ ਨਿਵਾਰੇ
॥ ੨ ॥ ੧੦ ॥ ੧੫ ॥

- ਅਸਥਾਈ -

ਧੁ ਧੁ ਧੁ ਧੁ ਪ ਭ ਮਾ ਪ ਮਾ ਗੁ ਭ ਰੁ ਗੁ ਰੁ ਭ ਸ |
ਸ ਰ ਨਿ ਪ ਰਿਓ - ਦ ਰ ਬਾ - - ਰੇ - ਸ੍ਰਾ - ਮੀ |

੧ ੨ x ੩
ਸ ਸ ਰੁ ਗੁ ਰੁ ਭ ਸ ਸ ਪ ਮਾ ਪ ਧੁ ਪ ਮਾ ਪ ਭ ਗੁ ਮਾ
ਕੋ ਟਿ ਅ ਪ ਰਾ - ਧ ਖੰ ਡ ਨ ਕੇ - ਦਾ - ਤੇ - ਤੁ ਬ
੧ ੨ x ੩ ੧

ਧੁ ਨ ਸੰ ਰੁ ਸੰ ਨ ਧੁ ਪ ਭ ਮਾ ਪ ਗੁ ਭ ਮਾ ||
ਬਿ ਨੁ ਕ ਉ ਨ ਉ ਧਾ - - ਰੇ - ਸ੍ਰਾ - ਮੀ ||
੨ x ੩

॥ ਅੰਤਾ ॥

ਗੁ ਭ ਮਾ ਧੁ ਸੰ ਭ ਸੰ ਸੰ ਸੰ ਰੁ ਗੁ ਰੁ ਭ ਸੰ ਭ | ਧੁ ਭ
ਖ - ਜ. ਤ ਖੋ - ਜ ਤ ਬ ਹੁ ਪ ਰ ਕਾ - ਰੇ - | ਸ -
੧ ੨ x ੩ ੧
ਧੁ ਧੁ ਨ ਨ ਸੰ ਸੰ ਰੁ ਗੁ ਰੁ ਭ ਸੰ ਨ ਧੁ ਭ ਨ ਭ ਧੁ ਧੁ ਪ
ਰ ਬ ਅ ਰ ਬ ਬੀ ਚਾ - - - - - ਰੇ - ਸ੍ਰਾ - - ਧ ਸੰ
੨ x ੩ ੧ ੨
ਭ ਪ ਪ ਮਾ ਗੁ ਰੁ ਗੁ ਰੁ ਭ ਸ ਭ ਸ ਰੁ ਗੁ ਮਾ
- ਗ ਪ ਰ ਮ ਗ ਤਿ ਪਾ - ਈਐ - ਮਾ - ਇਆ -
x ੩ ੧

੬੬

ਧੁ ਨ ਸੰ ਰੁੰ ਸੰ ਨ ਧੁ ਪੁ ਟੁ ਗੁ ਟੁ ਮਾ ॥
 ਰ ਚਿੰ ਬੰ ਧਿ ਹਾ — — ਰੇ — ਸਾ — ਮੀ ॥
 ੨   x   ੩

[ਬਾਕੀ ਸਭ ਤੁਕਾਂ ਅੰਤ੍ਰੇ ਤੇ ਹਨ ।

ਰਾਗ ਮੁਲਤਾਨੀ ਤ੍ਰੈ ਤਾਲ

ਵਾਦੀਸ੍ਰ-ਪ। ਸੰਵਾਦੀਸ੍ਰ-ਸ। ਸਮਾਂ ਦਿਨ ਦਾ ਤੀਸਰਾ ਪਹਿਰ।
 ਗਉੜੀ ਪੁਰਬੀ ਮਹਲਾ ੫ ॥

ਪ੍ਰਭ ਮਿਲਥੇ ਕਉ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮਨਿ ਲਾਗੀ ॥ ਪਾਇ ਲਗਉ ਮੋਹਿ
 ਕਰਉ ਬੇਨਤੀ ॥ ਕੋਉ ਸੰਤੁ ਮਿਲੈ ਬਡਭਾਗੀ ॥ ੧ ॥
 ਰਹਾਉ ॥ ਮਨੁ ਅਰਪਉ ਧਨੁ ਰਖਾਉ ਆਗੇ ਮਨ ਕੀ ਮਤਿ
 ਮੋਹਿ ਸਗਲ ਤਿਆਗੀ ॥ ਜੇ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਹਰਿਕਥਾ ਸੁਨਾਵੇ
 ਅਨਦਿਨੁ ਫਿਰਉ ਤਿਸੁ ਪਿਛੈ ਵਿਰਾਗੀ ॥ ੧ ॥ ਪੂਰਬਕਰਮ
 ਅੰਕਰ ਬਜ ਪ੍ਰਗਟੇ ਭੇਟਿਓ ਪੁਰਖੁ ਰਸਿਕ ਬੈਰਾਗੀ । ਮਿਟਿਓ
 ਅੰਧੋਰ ਮਿਲਤ ਹਰਿ ਨਾਨਕ ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੀ ਸੋਈ ॥ ਜਾਗੀ ॥
 ੨ ॥ ੨ ॥ ੧੧੯ ॥

—ਅਸਥਾਈ—

ਪ ਮਾ ਗੁ ਮਾ ਗੁ ਰੁ ਸੁ ਨੁ ਸ ਗੁ ਮਾ ਪੁ ਯੁ ਪੁ ਯੁ
ਪੁ ਭ ਮਿ ਲ ਬੇ — ਕੋ — ਪ੍ਰੀ ਤ ਮ ਨ ਲਾ — ਗੀ —
x   ੩   ੧   ੨

ਨੁ ਸ ਗੁ ਮਾ ਪੁ ਯੁ ਗੁ ਮਾ ਪੁ ਨੁ ਸੰ ਨ ਧੁ ਧੁ ਪੁ ਯੁ
ਪਾ — ਇ ਲ ਗੁ ਉ — ਮੋ ਹਿ ਕ ਰੁ ਉ — ਬੇ — ਨ ਤੀ —
x   ੩   ੧   ੨

ਪ ਮਾ ਗੁ ਮ ਗੁ ਰੁ ਸੁ ਸੁ ਨੁ ਸ ਗੁ ਮਾ ਪੁ ਯੁ ਪੁ ਯੁ
ਕੋ — ਉ — ਸੰ — ਤ ਮ ਲੇ — ਬ ਡ ਭਾ — ਗੀ —
x   ੩   ੧   ੨

॥ ਅੰਤ੍ਰਾ ॥

ਪ ਮਾ ਗੁ ਮਾ ਪੁ ਨੁ ਸੰ ਸੰ ਨੁ ਯੁ ਸੰ ਗੁ ਰੁ ਯੁ ਸੰ ਯੁ
ਮ ਨੁ ਅ ਰ ਪ ਉ ਧ ਨ ਰਾ — ਖ ਉ ਆ — ਗੀ —
x   ੩   ੧   ੨

ਨ ਧੁ ਪੁ ਯੁ ਮਾ ਗੁ ਮਾ ਪੁ ਮਾ ਗੁ ਰੁ ਸੁ ਨੁ ਸ ਗੁ ਮਾ
ਮ ਨ ਕੀ — ਮ ਤਿ ਮੋ ਹਿ ਸ ਗ ਲ ਤਿ ਆ — ਗੀ —
x   ੩   ੧   ੨

[ਥਾਕੀ ਸਭ ਤੁਕਾਂ ਅੰਤ੍ਰੇ ਤੇ ਹਨ।

॥ ਇੱਤੀ ॥

ਸੁਧੀ ਪੱਤ੍ਰ

ਸਫ਼ਾ	ਲਾਈਨ	ਅਸੁਧ	ਸੁੱਧ
੨੨	੧੫	ਕਦਾਰਾ	ਕੇਦਾਰਾ
੨੮	੧੨	ਧ	ਧੁ
੩੦	੯	{	ਧੁਪੜ)
		X	X
੩੨	੧੨	X	ਸ)
			X)
੩੨	੧੩	ਬਾ	ਖਾ
੩੮	੪	ਬੁ ਮੁ	ਬੁਹਮੁ
੩੮	੧੦	ਜਨ	ਜਨਾ
੪੪	੩	ਸ)	.....
		ਨ)	
੪੬	੨	ਸ	ਨ
੪੬	੩	ਬਿ	ਬਿ
੪੬	੪	{	—)
		ਰੋ	
		{	੩)
		੩	
੪੬	੫	ਨ	ਨੁ
੪੬	੬	ਕਾ	ਕੀ
੪੭	੪	{	ਅ)
		ਅ	
		{	੩)
		੨	
੫੧	੪	...	ਸਚ
੫੧	੯	...	ਏਕ
੫੫	੧੨	...	ਧ
੬੮	੮	ਮ	ਮਾ

ਛਪ ਰਹੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ

*

* ਏਸੇ ਲੇਖਣੀ ਦੀਆਂ ਸੰਗੀਤਕ ਰਚਨਾਵਾਂ *
(ਪੁਰਾਣੇ ਤੇ ਨਵੀਆਂ ਸੰਗੀਤ ਰੀਤਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ)

੧. ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ (ਭਾਗ ਦੂਜਾ)
੨. ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ (ਭਾਗ ਤੀਜਾ)
੩. ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ (ਭਾਗ ਚੌਥਾ)

੪. ਸਿਤਾਰ ਲਹਿਰਾਂ

੫. ਜਲਤਰੰਗ ਵਾਦਨ

੬. ਦਿਲਰੁਬਾ ਸਿਖਿਆ

੭. ਵਾਇਲਨ ਗਾਈਡ

* ਕਿਤਾਬ ਮਿਲਣ ਦੇ ਪਤੇ *

ਸਿਖ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਹਾਊਸ, ਨਵੀਂ ਦਿਲੀ

੭- C, ਪ੍ਰੇਮ ਹਾਊਸ, ਕਨਾਟ ਪਲੇਸ

*

ਰਾਗੀ ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਗੁਰਦੁਵਾਰਾ ਸੀਸ ਗੰਜ, ਦਿਲੀ